Format raadsvragen P&C-producten
Oordeelsvormende commissie 15 oktober 2026

Nr.	Onderwerp	Fractie	POHO	Pag.	Vraag:	Antwoord
1	Algemeen	H&G	RP		Bij de kadernota is een amendement aangenomen van de fracties VL en H&G. Is dit amendement uitgevoerd in deze begroting? Zo ja, waar met uitleg op welke wijze? Zo neen, waarom niet?	Het amendement waarin wordt gevraagd om inzichtelijk te maken in hoeverre de beschikbare uitvoeringscapaciteit aansluit bij de uitvoering van het raadsprogramma is verwerkt in de begroting 2027-2030. Het college heeft dit geïnterpreteerd als een integrale afweging van alle taken en beschikbare capaciteit die niet expliciet terug te vinden is in de teksten van de begroting. Daar waar nodig zijn extra middelen aangevraagd voor capaciteit voor uitvoering van het raadsprogramma jaarschijf 2027. De onderbouwing van de projecten en werkzaamheden 2027-2030 is opgenomen in de notitie scenario's bezuinigingen en vertaald in de begroting.
2	Aansluiting begroting op raadsprogramma	CDA	RP	7-8	Hoe is de begroting gekoppeld aan de doelen uit het raadsprogramma 2026–2030 en hoe kan de raad de voortgang hiervan volgen?	Op 1 juni heeft uw raad het raadsprogramma vastgesteld, de financiële gevolgen van de jaarschijf 2027 zijn verwerkt in het raadsvoorstel 'Uitwerking scenario's bezuinigingen en vervolgens verwerkt in de begroting 2027-2030. Per programma is bij het hoofdstuk: 'Ontwikkelingen' aangegeven wanneer er financiële consequenties voortvloeien uit het raadsprogramma. Dat gaat bijvoorbeeld over het plan van aanpak regeldrukvermindering, de evaluatie van het sociaal domein en de accountmanager buitengebied. Daarnaast zijn de zaken uit het raadsprogramma, die opgepakt gaan worden in 2027, beschreven in de beleidsteksten van de programma's. De voortgang wordt gerapporteerd via de reguliere P&C-cyclus (bestuursrapportage en jaarrekening).
3	OZB verlaging	H&G	RP	9,10,112	De begroting 2027 laat een ruim positief structureel saldo zien. H&G ziet daarom ruimte om de stijging van de lokale lasten voor inwoners verder te beperken. Wat is het financiële effect op de begroting wanneer de voorgestelde OZB-indexatie van 3,68% wordt beperkt tot 1,5%, en wat betekent dit verschil gemiddeld voor een woningeigenaar in Valkenswaard?	Als de OZB stijging beperkt wordt van 3,68% tot 1,5% heeft dit een negatief effect op het begrotingssaldo van € 200.000 structureel. Het effect voor een gemiddeld huishouden is dan geen € 15,-, maar € 6,-.
4	OZB verlaging	VL	RP	9	Wij overwegen een amendement om de OZB verhoging te verlagen van 3,68 naar 1,5 %. Welk bedrag kunnen we hieraan koppelen?	Als de OZB stijging beperkt wordt van 3,68% tot 1,5% heeft dit een negatief effect op het begrotingssaldo van € 200.000 structureel. Er ontstaat een groter verschil tussen de algemene uitkering en het bedrag wat wij zelf aan OZB innen.

5	Verloop structureel saldo	VOTE	RP	9-10	Het structurele saldo 2027 stijgt van € 475.000 (notitie bezuinigingen) naar € 947.000, vooral door de 'actualisatie begroting 2027-2030' van € 657.000. Wilt u de regels 'Actualisatie reserves en voorzieningen', 'Personeel, financiering, kapitaallasten', 'Effect ontwikkelingen en mutaties programmabegroting' en 'Effect incidentele baten en lasten' per post specificeren, voor 2027-2030?	Het betreffen hier reguliere bijstellingen die plaatsvinden bij het opstellen van de begroting. De grondslag hiervoor ligt in de paragrafen zoals opgenomen in de Programmabegroting. **Begroting 2027-2030** Lokale heffing; leges bouwvergunningen 392.000 70.000 70.000 70.000 Actualiatie reserves en voorzieningen 83.000 81.000 188.000 517.000 Personeel, financiering, kapitaallasten -189.000 -485.000 -59.000 -634.000 Effect ontwikkelingen en mutaties programmabegroting -5.000 571.000 330.000 428.000 Effect incidentele baten en lasten 376.000 164.000 -130.000 129.000 **Totaal actualisatie begroting 2027-2030 657.000 401.000 399.000 510.000**
6	Motie 'Niet verwerkte wensen' (2 juli)	VOTE	RP	10	De raad nam op 2 juli de motie 'Niet verwerkte wensen' aan. Die vraagt om 'de niet-verwerkte wensen uit Bijlage 1 gemotiveerd en integraal af te wegen (overnemen, doorschuiven, anders invullen of laten vervallen)'. Het college besloot op 7 juli de motie bij de begroting te betrekken. Via het raadsbesluit van 10 september zijn vijf wensen verwerkt. Voor de overige wensen vinden wij in de begroting geen afweging. Wilt u per resterende wens aangeven welke keuze het college maakt en waarom?	In de Nota Kaders is een overzicht opgenomen van de niet-verwerkte wensen. Gelet op de meerjarige structurele tekorten is er een toetsingskader gehanteerd (wettelijk verplicht en autonome ontwikkelingen). Dit toetsingskader is doorgetrokken in de notitie scenario's bezuinigingen en de begroting 2027 in verband met de huidige financiële positie. De 5 wensen die wel zijn verwerkt zijn op basis van het raadsbesluit van 10 september jl.
7	Opnemen Starterslening voorbereiding Dorpstraat	H&G	RP	10	Op welke wijze zijn de aangenomen amendementen over de verruiming van de Starterslening en de voorbereiding van de Dorpsstraat Borkel verwerkt in de Programmabegroting 2027–2030? Als deze nog niet zijn verwerkt, wanneer en op welke wijze gebeurt dit?	Over het onderwerp starterslening heeft uw raad een motie aangenomen. Het college heeft besloten om een afzonderlijk raadsvoorstel voor te bereiden. In het eerst kwartaal 2027 volgt een raadsvoorstel over de Starterslening. Jaarlijks wordt er een bedrag van € 1,5 miljoen in de begroting opgenomen op basis van de bestaande regeling. Het bedrag voor de Dorpsstraat van € 100.000 is onderdeel van een krediet, de lasten komen pas vanaf 2028 in de begroting.
8	Onderzoek alternatieve huisvesting statushouders	VVD	JD	12	In het raadsprogramma 2026-2030 is afgesproken de voorrangsregeling voor statushouders te evalueren en alternatieve huisvestingsmogelijkheden te onderzoeken om de druk op de huidige woningvoorraad te verminderen. In de programmabegroting 2027-2030 zien wij niet terug wanneer en op welke wijze dit onderzoek wordt uitgevoerd. Bij de behandeling van het uitvoeringsprogramma heeft het college aangegeven dat uiterlijk 1 januari 2028 een nieuwe huisvestingsverordening met	De voorrangsregeling voor statushouders wordt betrokken bij de nieuwe huisvestingsverordening. Deze wordt voor 1 januari 2028 aan uw raad voorgelegd.

					urgentieregeling moet zijn vastgesteld en dat deze medio 2027 aan de raad wordt voorgelegd. Kan het college aangeven wanneer en op welke wijze in 2027 uitvoering wordt gegeven aan de in het raadsprogramma afgesproken evaluatie en het onderzoek naar alternatieve huisvestingsmogelijkheden, zodat de uitkomsten hiervan kunnen worden betrokken bij de besluitvorming over de nieuwe huisvestingsverordening?	
9	Onderzoek alternatieve huisvesting statushouders	VVD	JD	12	Welke aspecten en onderzoeksvragen is het college voornemens bij deze evaluatie en dit onderzoek te betrekken?	Bij de evaluatie wordt onderzocht in hoeverre de taakstelling binnen de reguliere woningvoorraad kan worden ingevuld en welke alternatieven beschikbaar zijn als dit niet lukt. Daarbij worden in ieder geval kosten, snelheid, zekerheid van beschikbaarheid en de passendheid van de huisvesting betrokken. Ook wordt gekeken naar de mate waarin de aanpak flexibel kan inspelen op de omvang en samenstelling van de taakstelling.
10	Lobbyagenda	VOTE	CO	12	Welke Valkenswaardse prioriteiten worden in 2027 geagendeerd binnen welke samenwerkingsverbanden? En welke resultaten verwacht u daar in 2027 te behalen?	Op basis van de ambities uit het raadsprogramma 2026-2030 gaat het college in 2027 de lobbyagenda aanpassen, zodat we, op basis van de nieuwe ambities van uw raad, Valkenswaardse prioriteiten binnen samenwerkingsverbanden kunnen agenderen en kunnen sturen op concrete resultaten.
11	Verbeterproces	VOTE	CO	13	Via klantonderzoeken gaat u feedback ophalen bij de inwoners. Hoe gaan deze klantonderzoeken eruitzien? En bij welke producten/diensten gaat u deze klantonderzoeken specifiek uitvoeren?	We starten met een nulmeting om inzicht te krijgen in hoe inwoners de dienstverlening ervaren. De input wordt opgehaald via een enquête. De uitkomsten uit de nulmeting bepalen welke producten en diensten we verder specifiek uitdiepen om de dienstverlening te verbeteren. Deze verdieping vindt plaats via productgerichte klantonderzoeken (enquêtes).
12	pr0: passende opvang	D66	JD	14	Om aan de taakstelling asielopvang te voldoen hebben we naast de locatie Leenderweg uiteindelijk nog 2 locaties nodig. Goede communicatie en draagvlak creëren kost ambtelijke capaciteit. Ik vind in de begroting geen post voorbereidingskosten opvang terug. Heeft het college de benodigde mankracht/ voorbereidingskosten wel ergens begroot?	Voor de voorbereiding en realisatie van nieuwe opvanglocaties zijn geen afzonderlijke structurele middelen of aanvullende ambtelijke capaciteit opgenomen in de begroting. Uitgangspunt van de Nota Opvang is dat opvanglocaties met medewerking van het COA worden gerealiseerd, waarbij het COA verantwoordelijk is voor de realisatie, aanpassing en het beheer en de daaraan verbonden kosten draagt. De gemeente is verantwoordelijk voor het vinden van geschikte locaties en heeft een rol bij procedures, communicatie, participatie en de afspraken met het COA. Het college brengt momenteel in beeld welke gemeentelijke inzet hiervoor nodig is, wat dit kost en welke financiële compensatie vanuit het Rijk beschikbaar is.
13	Regeldrukvermindering	CDA	CO	12 en 14-15	Welk resultaat wordt verwacht van de eenmalige investering van € 125.000 in regeldrukvermindering? Wanneer ontvangt de raad een plan van aanpak, inclusief mogelijke besparingen?	Uw gemeenteraad krijgt in december 2026 een startnotitie aangeboden waar uw raad kaders aan het college mee kan geven voor het plan van aanpak regeldrukvermindering. Deze kaders omvatten afbakening, aanpak en planning. Op basis van deze startnotitie zal een bureau geselecteerd gaan worden die het plan van aanpak regeldrukvermindering op gaat stellen. In de

						startnotitie regeldrukvermindering wordt een globaal tijdspad aangegeven om te komen tot een plan van aanpak.
14	Evaluatie sociaal domein	CDA	BB	7 en 14-15	Wat levert de startnotitie voor de evaluatie van het sociaal domein op en waarom is hiervoor € 75.000 nodig? In hoeverre kan deze evaluatie binnen de bestaande organisatie worden uitgevoerd?	De startnotitie is het plan van aanpak voor de evaluatie van het beleidskader sociaal domein, en omvat onderzoeksvragen, afbakening, aanpak en planning. Daarmee kan uw raad vooraf kaders meegeven. De evaluatie gaat volgens het raadsprogramma over doelmatigheid, laagdrempelige toegankelijkheid (inbesteding) en kwaliteit van zorg bij aanbieders, als basis voor de actualisatie van het kader. Het eenmalige budget van € 75.000 voor het daadwerkelijke evalueren is het maximum van de bandbreedte (€ 25.000 tot € 75.000). Voor de evaluatie is naar verwachting breed onderzoek nodig, daarvoor is in de reguliere formatie geen ruimte.
15	Programma 0	VL		14 en 15	Op de pagina's 14 en 15 staan een aantal algemeenheden. Worden deze nog concreter en toetsbaar gemaakt? IS er nagedacht over te toetsen criteria?	Onduidelijk welke algemeenheden bedoeld worden.
16	A2-samenwerking en taakstellingen	CDA	RP	14-16	Klopt het dat voor 2027 ruim € 2,5 miljoen aan bezuinigingstaakstellingen is opgenomen? Welk deel is concreet uitgewerkt en wanneer wordt duidelijk hoe de overige taakstellingen worden ingevuld?	Er is in de begroting 2027-2030 geen taakstelling opgenomen van € 2,5 miljoen voor de GRSA2.
17	Verplaatsing Kunstkring naar De Haak	CDA	RP	14-16	Wat zijn de verwachte totale kosten van de verplaatsing van de Kunstkring naar De Haak en welk deel is incidenteel of structureel? Welke alternatieven zijn beschikbaar als de verplaatsing niet haalbaar blijkt?	De totale kosten van de verplaatsing zijn nog niet bekend. Ambtelijk is de locatie op 1 oktober samen met het bestuur van de Kunstkring bezocht. De Kunstkring levert nog schriftelijk haar voorkeursaanpassingen aan. De gemeente beoordeelt deze vervolgens en vraagt, na afstemming, offertes op om de verwachte kosten en de verdeling tussen structurele en incidentele kosten inzichtelijk te maken. Binnen de huidige gemeentelijke vastgoedportefeuille zijn, uitgaande van de huidige wensen van de Kunstkring, geen alternatieve locaties beschikbaar.
18	Verplaatsen Kunstkring De Haak	VOTE	RP	15	Tijdens de behandeling van het voorstel m.b.t. het voorkeursscenario voor de bezuinigingsopgave gaf het College aan dat de Kunstkring niet onwelwillend tegenover een verplaatsing naar De Haak staat. Hebben de gesprekken met de Kunstkring over deze verplaatsing inmiddels plaatsgevonden? Zo ja, wat is hiervan de uitkomst? Zo nee, waarom hebben deze gesprekken nog niet plaatsgevonden?	Zie bovenstaand antwoord. De locatie is bezocht met het bestuur van de Kunstkring op 1 oktober. Zij zullen op korte termijn aangeven welke aanpassingen voor hen wenselijk zijn. Deze zullen vervolgens door de gemeente worden beoordeeld en na afstemming kunnen er offertes worden opgevraagd voor de beoogde aanpassingen.

19	Evaluatie sociaal	VL	BB	16	Evaluatie sociaal 75.000,-. Ons lijkt dit bedrag laag voor een goede evaluatie van het beleid sociaal domein. Dit gelet op de omvang maar zeker op het zeer belangrijke gegeven dat we stappen grote stappen dienen te maken voor verbeteringen in de zog. IS er al een basisplan? Of is dit bedrag nodig alleen voor de startnotitie? Alvast een detailvraag; Wat is het bedrag dat in de huidige begroting opgenomen is voor preventie?	De kern van wat de evaluatie moet opleveren, staat in het raadsprogramma. De startnotitie wordt het daarop uitgewerkte plan van aanpak. Het bedrag is bedoeld voor de daadwerkelijke evaluatie. Preventie is geen aparte post. De middelen zitten in meerdere taakvelden. Onder meer 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, 6.21 en 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen en 7.1 Volksgezondheid. Daarnaast is er € 80.000 eenmalig voor jeugdpreventie en toegang Jeugdzorg.
20	0.8 overige baten en lasten	VOTE	RP	18	De lasten op taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' stijgen van € 1,0 mln. (2027) naar € 8,6 mln. (2030). Kunt u deze stijging nader specificeren?	In de begroting zijn meerjarige stelposten opgenomen t.b.v. toekomstige indexering contracten en cao ontwikkelingen op loonkosten. Het BBV schrijft voor dat stelposten verantwoord moeten worden op taakveld 0.8 Overige baten en lasten. De genoemde stijging is grofweg te verklaren door de meerjarige (cumulatieve) indexatie op: lonen (oplopend tot € 3.2 mln.), verbonden partijen (oplopend tot € 2mln.), maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo (oplopend tot € 2,1 mln.) en subsidieplafonds (oplopend tot € 0,59 mln.).
21	0.8 overige baten en lasten	VL	RP	20	Wat is de verklaring voor de forse stijging in 2028 t.o.v. 2027?	Zie het antwoord op de voorgaande vraag.
22	Wat mag programma 0 kosten?	PRO	RP	19	Wat betekent de rij: “Saldo voor bestemming” en wat is het verschil met bovenliggende rij?	Het “Saldo voor bestemming” geeft het programmasaldo aan (baten minus lasten) vóór de verwerking van de mutaties op de reserves. De bovenliggende rij betreft de totaaltelling van de baten.
23	pr0: lasten treasury	D66	RP	20	Vanwaar de grote schommelingen 2025-2026-2027?	Gezien we begrotingstechnisch proberen zoveel mogelijk rentelasten van het aantrekken van liquiditeit toe te schrijven aan activa middels interne rente, zou het logisch zijn om op 0 uit te komen. In 2025 zijn er meer rentelasten van liquiditeit dan toegerekend aan activa. In 2026 is de begrote situatie andersom. In 2027 ziet u dat het getal dichter bij 0 ligt. Meer uitleg over dit geheel kunt u vinden in de paragraaf financiering.
24	pr0: lasten parkeerbelasting	D66	RP	20	Waarom zijn deze lasten 0 als we wel parkeergeld blijven heffen?	De lasten van parkeren worden gepresenteerd onder taakveld 2.2 - parkeren. De baten van parkeren worden gepresenteerd onder taakveld 0.63 parkeerbelasting. Dat is conform IV3 regelgeving.
25	Beleidsindicatoren programma 0	VOTE	RP	20	In de kolom realisatie landelijk staat n.v.t. Waarom is dat? Is het in de toekomst mogelijk om in de tabellen met beleidsindicatoren, naast de realisatie uit het voorgaande jaar ook het doel uit de voorgaande jaren op te nemen? Hierdoor ontstaat een beter beeld over het verloop in het verleden.	Er staat niet van toepassing, omdat de landelijke cijfers nog niet bekend zijn. Mocht de raad andere informatie willen zien bij de kengetallen, kunt u dit vanuit uw kaderstellende rol bij de Nota Kaders meegeven aan het college.
26	Externe inhuur	VOTE	CO	20,148	De indicator externe inhuur staat op 23% (2025). Op p. 148 staat dat de inhuurkosten zijn gedaald, maar bedragen ontbreken. Wilt u de inhuurkosten geven voor 2024, 2025, de	De inhuurkosten zijn als volgt: 2024 = € 5.650.800,62 2025 = € 5.432.018,62 2026 = kosten tot en met september = € 2.549.179,17.

					prognose 2026 en de raming 2027, per team? Welk deel daarvan is inhuur op vacatures?	Raming heel 2026 en prognose 2027 is niet in te schatten. Dit is afhankelijk van factoren zoals mutaties in en uit dienst, ziekteverzuim, . Dat geldt ook voor het deel inhuur op vacatures.
27	pr0: indicatoren	D66	CO	22	Kunt u bij deze beleidsindicatoren relevante vergelijkingscijfers opnemen (te vinden op Waarstaatjegemeente en Vensters), net zoals bij de KPI's van de overige hoofdstukken wel een benchmark wordt opgenomen.	De indicatoren bij programma 0 zijn gemeentespecifiek en niet beschikbaar via andere benchmarks. Ze zijn onderdeel van het onderzoek dat de Rekenkamer op dit moment uitvoert.
28	pr0: indicatoren	D66	RP	22	Hoe verhouden de apparaatskosten, de formatie en de externe inhuur zich tot gemeenten van vergelijkbare omvang?	De rekenkamer verricht een onderzoek naar de formatie van Valkenswaard, waarin vergelijkbare gemeenten worden meegenomen.
29	Wat willen we bereiken en wat gaat we doen programma 1?	PRO	CO	22	Wat houdt de "Brabantse Norm Weerbare Overheid" in? En wat 'Beoordelingscriteria levensgedrag'?	Eén gezamenlijke aanpak voor alle Brabantse gemeenten en de provincie om ondermijning en criminele activiteiten te voorkomen. Dat is het doel van de 'Brabantse norm weerbare overheid'. De Brabantse norm weerbare overheid ondersteunt gemeenten om criminele activiteiten te signaleren en te voorkomen. Criminelen maken gebruik van subsidieregelingen of vragen vergunningen aan. Dat vraagt om een overheid die alert en integer is en daarmee weerbaar tegen ondermijning. Tijdens de heidag van de gemeenteraad is aandacht besteed aan het thema 'integriteit'. In het eerste kwartaal van 2027 organiseren we een bijeenkomst met de raad over 'weerbaar bestuur'. Volledigheidshalve verwijzen we graag naar de website met daarin de digitale versie van de Brabantse Norm (Brabantse norm weerbare overheid | Brabant). Zoals omschreven in de beleidsregel: "Voor diverse aanvragen overeenkomstig de Algemene Plaatselijke Verordening Valkenswaard (hierna APV) en enige andere wettelijke voorschriften geldt dat er geen sprake mag zijn van slecht levensgedrag in enig opzicht. De levensgedrag toets is een noodzakelijke preventieve toets om de risico's op inbreuken op de openbare orde en openbare veiligheid en een goed woon- en leefklimaat te beperken. Slecht levensgedrag is een grond om de vergunning te weigeren of in te trekken of om een leidinggevende niet bij te schrijven op de vergunning."
30	Beoordelingscriteria levensgedrag	CDA	CO	22	Is de beleidsregel 'Beoordelingscriteria levensgedrag' sinds de invoering in oktober 2023 toegepast? Zo ja, hoe vaak en in welke situaties? Hoe wordt een zorgvuldige toepassing geborgd?	Bij aanvragen voor Alcoholwetvergunningen, exploitatievergunningen op basis van de APV en bij wijzigingen leidinggevenden wordt structureel een uittreksel justitiële en strafvorderlijke gegevens opgevraagd bij de Justitiële informatiedienst. Bij de politie worden politiegegevens opgevraagd. Deze informatie wordt getoetst aan de beleidsregel. Sinds oktober 2023 is dat 28 keer gebeurd bij aanvragen voor een Alcoholwetvergunning, 19 keer bij aanvragen voor een exploitatievergunning op basis van de APV, 21 keer bij wijziging leidinggevenden.
31	Veiligheid van vrouwen	CDA	CO	22-23	Waar kunnen inwoners onveilige situaties melden, in het bijzonder situaties waarin vrouwen	De gemeente maakt gebruik van de buitenbeterapp waarin alle onveilige situaties gemeld kunnen worden. In de app is een categorie 'Overlast en veiligheid' en een subcategorie 'onveilige plekken' opgenomen. Naar

					zich onveilig voelen? Hoe worden meldingen opgevolgd en welke maatregelen volgen hieruit?	aanleiding van signalen zijn we op dit moment in gesprek met sportverenigingen van Den Dries over de veiligheid. Voor de specifieke aanpak van Veiligheid in de openbare ruimte voor vrouwen verwijzen we uw gemeenteraad graag naar de RIB van half juni 2026.
32	Intimidatie	VOTE	CO	22	Intimidatie en grensoverschrijdend gedrag zijn onderwerpen die niet altijd even makkelijk concreet te maken zijn. Hoe meten we of de aanpak om dit in te perken voldoende werkt?	De inzet is tweeledig. Enerzijds zetten we in op het signaleren van intimidatie en grensoverschrijdend gedrag. Het aantal meldingen zal hierdoor mogelijk stijgen. Anderzijds zetten we in op de aanpak. Hierdoor zal het aantal meldingen mogelijk dalen. De effectiviteit is daarom niet af te meten puur op basis van het aantal meldingen. Wel zullen we samen met onze partners, zoals politie, boa's en jongerenwerk, de ontwikkelingen volgen.
33	Veiligheid inwoners	VOTE	CO	22	Wanneer wordt de uitvoering van de controlerondes en wijkschouwen, en het opstellen van een verbeterplan voor zebrapaden/verlichting verwacht? Welke maatregelen kunnen in 2027 daadwerkelijk worden uitgevoerd en wanneer wordt de raad hiervan op de hoogte gesteld?	We gaan in 2027 in twee wijken een wijkschouw houden, , als onderdeel van de Wijkagenda. De overige wijken volgen de komende jaren. De daaruit voortvloeiende wensen voor de openbare ruimte zullen, indien mogelijk, zo snel mogelijk opgepakt worden.
34	Dag van Veiligheid	CDA	CO	22-24	Is het college bereid een jaarlijkse 'Dag van Veiligheid' te organiseren en hiervoor een plan van aanpak en kostenraming op te stellen?	Er bestaan op dit moment geen plannen voor het organiseren van een jaarlijkse Dag van de Veiligheid. Echter, in het kader van weerbaarheid en crisisbeheersing is dit te overwegen.
35	Dekking Dag van Veiligheid	CDA	CO	22-24	Welke bestaande budgetten kunnen worden onderzocht als mogelijke dekking voor een Dag van Veiligheid, waaronder het structurele budget voor weerbaarheid van € 50.000?	Het budget voor weerbaarheid is bestemd voor de inhuur van een projectleider Weerbaarheid. We zullen het initiatief van een Dag van de Veiligheid voorleggen aan de projectleider. Binnen het budget voor Integrale Veiligheid is geen ruimte voor dekking voor de organisatie van dit initiatief.
36	Ontwikkelingen programma 1	PRO	CO	24	Wat houdt een "integrale aanpak weerbaarheid" in?	De VNG-handreiking en de analyse hiervan door de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) benadrukt dat weerbaarheid en veerkracht een "whole-of-society"-opgave vormen waarbij gemeentelijke continuïteit, maatschappelijke partners, inwoners en ondernemers gezamenlijk bijdragen aan een veerkrachtige samenleving. Voor gemeenten betekent dit niet alleen voorbereiding op crisisbeheersing, maar ook het waarborgen van de continuïteit van de eigen organisatie en dienstverlening tijdens langdurige verstoringen. Voor de A2-gemeenten betekent dit een organisatiebrede opgave die verder gaat dan openbare orde en veiligheid alleen. De uitdaging raakt vrijwel alle gemeentelijke domeinen, maatschappelijke partners en inwoners. Daarom is een gezamenlijke en integrale aanpak noodzakelijk.
37	Dierenbescherming	VOTE	RK	24	Er wordt een structureel nadeel van €15.000 voor dierenbescherming opgenomen vanwege extra meldingen, benodigdheden en hogere kosten. Waaruit blijkt dat deze hoger inzet structureel is en niet incidenteel, en waarop is het bedrag van €15.000 voor de komende jaren gebaseerd?	De structurele verhoging van €15.000 is gebaseerd op de ontwikkeling van de kosten voor dierenopvang in de afgelopen jaren en de verwachting dat deze kosten ook de komende jaren op een hoger niveau blijven. De jaarlijkse bijdrage aan DOC-Zuid wordt berekend op basis van de bijdrage in het voorgaande jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd aan de hand van het CPI en het aantal inwoners in Valkenswaard. Deze indexering zorgt ervoor dat de bijdrage de komende jaren naar verwachting verder toeneemt. Daarnaast worden jaarlijks aanvullende kosten gemaakt voor onder andere gereden ritten

						en de inzet van Trap, Neuter en Return (TNR). Deze kosten komen boven op de reguliere jaarlijkse bijdrage. Gezien het blijvende beroep op de dierenopvang is er op dit moment geen aanleiding om te verwachten dat deze inzet de komende jaren substantieel afneemt.
38	Brabantse Norm Weerbare Overheid	FVD	CO	26	1. Kunt u de kosten voor de Brabantse Norm Weerbare Overheid uiteenzetten? 2. Zitten er kosten verbonden aan het meldpunt discriminatie? 2.1 Wat zijn de effecten van dit meldpunt? 2.1 Welke voor- en nadelen heeft dit meldpunt volgens het college?	1. De Brabantse norm vormt het fundament voor een weerbare overheid. Het hierin opgenomen basisniveau maakt inzichtelijk wat overheidsorganisaties minimaal op orde moeten hebben om weerbaar te zijn tegen ondermijning, corruptie en agressie. De norm introduceert geen nieuwe kaders, maar bundelt bestaande wet- en regelgeving. Aan de Brabantse Norm op zich zijn geen kosten verbonden. 2. De gemeente is vanuit de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen verplicht om inwoners toegang te bieden tot een antidiscriminatievoorziening. De inrichting van dit Meldpunt Antidiscriminatievoorziening kost in 2026 € 29.398,60, gebaseerd op een bedrag van € 0,92 per inwoner. Dit bedrag is beschikbaar gesteld vanuit Rijksmiddelen. Hieronder valt de wettelijke basisvoorziening en aanvullende preventieve activiteiten. Bijvoorbeeld trainingen aan zowel professionals als vrijwilligers. 2.1 In regio Oost-Brabant is het aantal meldingen de afgelopen jaren toegenomen. Het melden van discriminatie draagt bij aan bewustwording en een melding wordt altijd opgevolgd.
39	pr1: verbeterplan veiligheid inwoners	D66	CO	26	Om te kunnen doorpakken op de bevindingen n.a.v. het te maken verbeterplan veiligheid inwoners, heeft het college ergens geld hiervoor gereserveerd?	Vooralsnog hebben we geconstateerd dat veel van het beleid is ingebed in bestaande programma's en projecten. Mochten er n.a.v. bijvoorbeeld de wijkschouw nieuwe gelden nodig zijn, dan komen we daarvoor terug bij uw raad. Zie ook RIB juni 2026.
40	pr1: weerbaarheid	D66	CO	26	Wanneer komt de aanpak voor het 41-puntenplan weerbaarheid in de raad? Welke doelen stelt het college zich voor de mate waarin de zes 'pijlers' worden gerealiseerd? Verwacht het college aan de begrote 50 kE per jaar voldoende te hebben om actie te nemen op zoveel punten?	Er wordt een projectleider aangesteld voor Weerbaarheid. Deze zal starten in 2027. Het is nu nog te vroeg om te stellen welke doelen kunnen worden gerealiseerd, op welke termijn, en of extra budget nodig is voor de uitvoering.
41		VL	CO	26	Graag andere uitleg toelichting over “beoordelingscriteria levensgedrag”.	De burgemeester kan een vergunning voor het exploiteren van een bedrijf weigeren als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is (artikel 2:40f, lid 4 sub c). Hiervoor is een beleidsregel ingevoerd. Bij aanvragen voor Alcoholwetvergunningen, exploitatievergunningen op basis van de APV en bij wijzigingen leidinggevenden wordt structureel een uittreksel justitiële en strafvorderlijke gegevens opgevraagd bij de Justitiële informatiedienst. Bij de politie worden politiegegevens opgevraagd. Deze informatie wordt getoetst aan de beleidsregel. Sinds oktober 2023 is dat 28 keer gebeurd bij aanvragen voor een Alcoholwetvergunning, 19 keer bij aanvragen voor een exploitatievergunning op basis van de APV, 21 keer bij wijziging leidinggevenden.

<table>
<tr>
<td>42</td>
<td>Ongewenst gedrag</td>
<td>CDA</td>
<td>CO</td>
<td>27</td>
<td>Hoeveel meldingen van ongewenst gedrag zijn in Valkenswaard bekend over de meest recente beschikbare periode? Om welke soorten meldingen gaat het en hoe verhouden de aantallen zich tot het landelijke gemiddelde, voor zover de cijfers vergelijkbaar zijn?</td>
<td>Er zijn geen aantallen bekend over meldingen van ongewenst gedrag. Sociale (on-)veiligheid wordt gevormd door criminaliteit, ondervonden overlast en onveiligheidsbeleving.
Voor wat betreft 'overlast' zijn in de Veiligheidsmonitor geen absolute aantallen opgenomen. Het zijn referentiecijfers.
De uitgangspositie is 2014. De waarde is gesteld op 100. Hoe lager het cijfer in de jaren daarna, hoe sterker de verbetering ten opzichte van 2014. Een verhoging van het cijfer betekent een verslechtering.

<table>
<tr><td></td><td>Valkenswaard</td><td>Landelijk</td></tr>
<tr><td>2025</td><td>108</td><td>101</td></tr>
<tr><td>2023</td><td>108</td><td>99</td></tr>
<tr><td>2021</td><td>101</td><td>98</td></tr>
</table>
</td>
</tr>
<tr>
<td>43</td>
<td>Diefstallen uit woning</td>
<td>VOTE</td>
<td>CO</td>
<td>27</td>
<td>Het aantal diefstallen uit woning ligt in 2025 hoger dan het landelijk gemiddelde. Is hier een verklaring voor? Welke acties/maatregelen zijn n.a.v. dit cijfer genomen in 2026 en gaat de gemeente in 2027 ondernemen?</td>
<td>De gemeente blijft de ontwikkelingen samen met de politie monitoren. De concrete acties naar aanleiding van de inbraakpiek hebben met name eind 2025 plaatsgevonden. Ook in 2026 blijven we de ontwikkelingen monitoren en besteden we aandacht aan het voorkomen van woninginbraken in de periode van de donkere dagen. In 2027 wordt deze lijn voortgezet.</td>
</tr>
<tr>
<td>44</td>
<td>Programma 2: We maken een planning voor de werkzaamheden die daarna uitgevoerd moeten worden, o.a. de Zuidelijke Randweg, de Vest en Leenderweg, afhankelijk van beschikbare budgetten voor de planstudies.</td>
<td>PRO</td>
<td>BB</td>
<td>29</td>
<td>Worden deze werkzaamheden ook duurzaam uitgevoerd? (zero emissie materieel, Asfalt >30% PR, Biobased materiaal)</td>
<td>Ja, deze werkzaamheden worden duurzaam uitgevoerd voor zover dat mogelijk is binnen de projectspecifieke uitgangspunten.</td>
</tr>
<tr>
<td>45</td>
<td>Bereikbaarheid en openbaar vervoer</td>
<td>CDA</td>
<td>BB</td>
<td>29-30</td>
<td>Welke verbeteringen aan het openbaar vervoer en de bereikbaarheid van Valkenswaard zijn voor 2027 voorzien? Welke stappen worden gezet voor betere verbindingen met Veldhoven en België?</td>
<td>De frequentie tussen Eindhoven en Valkenswaard wordt in de daluren, tijdens de ochtend- en middagspits in vakanties en op zaterdag verhoogd van vier naar zes ritten per uur. We hebben daarnaast gevraagd om de spitsritten van lijn 318 vanuit Eindhoven door te trekken naar Dommelen-Zuid en Bergeijk. Hiervoor zijn op dit moment echter onvoldoende voertuigen en personeel beschikbaar.

De extra late ritten van lijn 317 op vrijdag- en zaterdagavond blijken succesvol. Daarom rijdt lijn 318 op deze avonden vanaf station Eindhoven om 00.34 uur een extra rit naar Valkenswaard Markt. Een betere OV-verbinding met</td>
</tr>
</table>

						Veldhoven is op dit moment eveneens niet mogelijk vanwege een tekort aan voertuigen. Valkenswaard, Waalre en Veldhoven willen hierover met de provincie en vervoerder in gesprek. De wens voor een OV-verbinding met België wordt meegenomen in de verkenning van de nieuwe OV-concessie. Het concept exploitatieplan is hier in te zien.
46	Veilige schoolfietsroutes	CDA	BB	29-30	Welke schoolfietsroutes worden in 2027 aangepakt en welke verbeteringen zijn voorzien? Hoe worden prioriteiten bepaald en scholen, ouders en inwoners betrokken?	Voorafgaand was er een selectiecriterium van minimaal 100 fietsers per dag om in aanmerking te komen. We hebben de routes die hieraan voldeden naast ons primair en secundair netwerk gelegd en ook gekeken naar meldingen vanuit bewoners en signalen vanuit de wijkcoördinatoren. Op basis daarvan is de prioritering bepaald. In 2027 zijn twee routes voorzien: Groenstraat in Dommelen (bij de St. Martinusschool) en het kruispunt Maastrichterweg-Antwerpsebaan-Emmalaan-Molenstraat (bij 't Smelleken). Bij de eerste hebben al gesprekken plaatsgevonden met de school, ouders en bewoners. Bij de tweede alleen met de school en enkele ouders. Begin 2027 worden scholen, ouders en bewoners verder geïnformeerd.
47	Regionale bereikbaarheid	VOTE	BB	29	Welke concrete mijlpalen wil het college in 2027 bereiken voor de ov-verbindingen met België en Veldhoven, en de hoogwaardige fietsverbindingen?	• Het opnemen van de OV-verbinding met België en Veldhoven in het Programma van Eisen voor de nieuwe OV-concessie. Hetzelfde doen we voor de Oost-West verbinding Eersel-Heeze-Leende. • We blijven onverminderd aandacht vragen bij de vervoerder (Hermes) om ook vóór de zomer van 2029 verbeteringen door te voeren. • Samen met de gemeentes Waalre en Veldhoven willen we het gesprek aangaan met vervoerder en provincie om tot een betere OV-verbinding te komen op de corridor Valkenswaard-Waalre-Veldhoven. • In 2027 werken we vooral aan het verbeteren van lokale fietsverbindingen die veel worden gebruikt, maar hier zijn nog geen concrete mijlpalen te benoemen. • We gaan aan de slag met het opwaarderen van de HOV haltes.
48	Slimme mobiliteit	VOTE	BB	29	In de programmabegroting wordt onder slimme mobiliteit onder andere het versterken van hoogwaardige fietsverbindingen genoemd. Kan het college toelichten hoe deze twee onderwerpen zich tot elkaar verhouden? Waar ligt de verbinding tussen slimme mobiliteit en het versterken van fietsverbindingen?	In de programmabegroting staat slimme mobiliteit als overkoepelend thema voor hoogwaardige fietsverbindingen, laadpalen, intelligente verkeersinstallaties en deelmobiliteit. Het versterken van fietsverbindingen doen we vooral op basis van data over het gebruik van fietsroutes. Door veelgebruikte fietsroutes aantrekkelijker te maken, op te waarderen of te zorgen voor betere doorstroming, kan de bestaande infrastructuur beter worden benut. Ook dat zien we als slimme mobiliteit.
49	Deelmobiliteit	VOTE	BB	30	De gemeente onderzoekt de mogelijkheid van deelfietsen. Op basis van welke behoefte en welk onderzoek is deze mogelijkheid in beeld gekomen, en hoe voorkomen we dat er een voorziening wordt opgezet waarvoor in Valkenswaard onvoldoende vraag is?	Deelfietsen zijn in beeld omdat ze een oplossing kunnen bieden voor het voor- en natransport van het OV, met name bij mobiliteitshubs en drukkere bushaltes. De aanleiding is de in 2025, door uw raad, aangenomen motie om deelmobiliteit in Valkenswaard te stimuleren en de regionale ontwikkeling van mobiliteitshubs. Met regionale middelen is het mogelijk om dit als pilot voor een periode van maximaal drie jaar aan te bieden. Daarmee is de behoefte in de praktijk te toetsen. Als blijkt dat de vraag onvoldoende is, zetten we de voorziening daarna niet voort.

50	Intelligente verkeersregelinstallatie	VOTE	BB	30	"We plaatsen een intelligente verkeersregelinstallatie (…). Ook onderzoeken we op welke andere locaties dit mogelijk is." Wordt er bij het onderzoeken van andere locaties enkel gekeken naar kruispunten waar op dit moment al een VRI aanwezig is of wordt er ook gekeken naar kruispunten waar op dit moment nog geen sprake is van een VRI?	Er wordt enkel gekeken naar locaties waar reeds een VRI aanwezig is. De noodzaak voor de toepassing van een VRI is een verkeerskundige afweging bij een nieuwe weg of herinrichting.
51	Verplichte beleidsindicatoren programma 1	FVD	CO	31	1. Waar zijn de verplichte beleidsindicatoren op pagina 31, bij *Verplichte beleidsindicatoren programma 1*, met de doelstellingen voor 2027 op gebaseerd? 2. Waarom heeft het college doelstellingen om deze aantallen te verminderen en ziet het college dit als een taak van de gemeente? 3. Waar zijn de doelstellingen op gebaseerd en neemt het college maatregelen om deze doelstellingen te bereiken? 4. Welke van de in de begroting genoemde maatregelen zijn hierop gericht? Graag de maatregelen uitsplitsen met de kosten aan de hand van de vijf indicatoren (verwijzingen halt, winkeldiefstallen, geweldsmisdrijven, diefstallen uit woning en vernielingen en beschadigingen). 5. Indien maatregelen worden genomen, zijn deze onderzocht en kunnen de resultaten/ effecten hiervan worden gedeeld met de raad?	1. De doelstellingen zijn gebaseerd op een lichte verbetering op de indicatoren. 2. Veiligheid is een van de taken van de gemeente. Dit is geregeld in de Gemeentewet. 3. De doelstellingen zijn gebaseerd op een lichte verbetering. Alle werkzaamheden van (onder meer) het cluster veiligheid zijn gericht op het bestrijden van onveiligheid, dus ook op deze indicatoren. 4. De maatregelen genoemd in de begroting zijn niet specifiek gericht op deze indicatoren. De aanpak op de indicatoren valt onder de reguliere werkzaamheden (aanpak jongeren, aanpak woonoverlast, Keurmerk Veilig Ondernemen et cetera). 5. De cijfers van het CBS geven een gunstig beeld van Valkenswaard ten opzichte van de landelijke cijfers. Er is nu geen aanleiding om maatregelen te nemen.
52	pr1: indicator woninginbraak	D66	CO	31	De beleidsindicator 'diefstallen uit woningen' ligt behoorlijk hoger dan het landelijk gemiddelde, met ongeveer 50 inbraken per jaar in Valkenswaard. Zijn er volgens het collegemogelijkheden hier gerichte actie op te ondernemen, zo ja welke?	De aanpak van woninginbraken is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, politie en inwoners. De gemeente en politie monitoren de ontwikkelingen. De politie heeft een belangrijke rol in de opsporing en aanpak van woninginbraken en onderzoekt daarbij of sprake is van specifieke patronen, bijvoorbeeld in bepaalde wijken, tijdstippen of werkwijzen. Op basis hiervan kunnen waar nodig gerichte acties worden ingezet. Vanuit de gemeente kan dit bijvoorbeeld door extra communicatie via de gemeentelijke kanalen, gerichte informatie aan een buurt, het inzetten van een tekst- of matrixbord of het gezamenlijk met de politie uitvoeren van preventieve acties, zoals een wittevoetjesactie of een andere actie in de wijk.
53	Diefstal uit woningen	CDA	CO	31	Welke verklaringen ziet het college voor het relatief hoge aantal diefstallen uit woningen ten opzichte van het landelijke gemiddelde en de gemeentelijke doelstelling? Welke maatregelen worden genomen om de doelstelling alsnog te behalen?	Het college ziet geen eenduidige verklaring voor het relatief hoge aantal woninginbraken. Wel is zichtbaar dat ook in omliggende gemeenten sprake is van een toename. Hierover is contact met andere gemeenten om ervaringen en aanpakken met elkaar te delen. Bij de inbraakpiek in 2025 heeft de politie onderzocht of sprake was van specifieke patronen. In december 2025 heeft de politie een donkere dagen offensief uitgevoerd, waarbij politievrijwilligers de wijken in zijn gegaan. Vanuit

						de gemeente is via de gemeentelijke communicatiekanalen aandacht gevraagd voor inbraakpreventie, is informatie gedeeld via buurtWhatsAppgroepen en rond de feestdagen is een tekstkar op de Markt geplaatst voor 2 weken.
54	Fietspad Eindhovenseweg richting Aalst	CDA	BB	34	Is het college bereid om met de gemeente Waalre de kwaliteit van het asfalt op het fietspad langs de Eindhovenseweg richting Aalst te beoordelen en te onderzoeken of verbetering of vervanging nodig is? Zijn hiervoor regionale of provinciale middelen beschikbaar?	Het onderzoeken van de kwaliteit van het asfalt en het bepalen van de onderhoudsmaatregel wordt los van de gemeente Waalre uitgevoerd. De samenwerking met de gemeente Waalre is wenselijk om werk met werk te maken, overlast te beperken en in het geval er sprake is van een wijziging in de fietsstructuur. Wel hebben wij het afgelopen jaar samen met Waalre onderzocht hoe deze route verkeerskundig verbeterd kan worden.
55	Optimale verbondenheid en doorstroming	VL	BB	34	Wat is voor het college een optimale verbondenheid? Op welke wijze wil het college een goede doorstroming van het verkeer toetsen?	We werken aan de vier pijlers uit het mobiliteitsplan 2024. Daarmee zetten we in op de optimale verbondenheid van Valkenswaard met de regio. Door maatregelen op het vlak van verkeersveiligheid, leefbaarheid en een toekomstbestendige infrastructuur beogen we deze verbondenheid te versterken. Denk hierbij aan het afronden van de geplande werkzaamheden binnen de Valkenswaardse Poort en het inplannen van werkzaamheden aan o.a. de Zuidelijke Randweg, de Vest en de Leenderweg. Daarnaast zetten we in op betere OV-verbindingen in de huidige én toekomstige OV-concessie.
56	pr2: stoplichten	D66	BB	35	De VRI op Dommelseweg/nieuwe Waalreseweg is toch al vernieuwd?	Deze is inderdaad al vernieuwd en is iVRI-ready. De daadwerkelijke ingebruikname als werkende iVRI is voorzien eind 2026.
57	Deelmobiliteit en omwonenden	CDA	BB	35	Hoe worden omwonenden betrokken bij de verdere ontwikkeling en locatiekeuze van deelmobiliteit? Wordt daarbij rekening gehouden met zowel de voordelen als mogelijke overlast in de beperkte openbare ruimte?	De gemeente kan parkeerzones aanwijzen voor deelmobiliteit, waardoor voertuigen alleen daar kunnen worden afgesloten, anders krijgt de gebruiker een boete. Bij deelfietsen is het idee om te gaan werken met hubs die grotendeels samenvallen met bushaltes. Zo biedt deelmobiliteit goed voor- en natransport voor het OV. Bewoners zullen hierover worden geïnformeerd zodra hier meer over bekend is.
58	Laadpalen	FVD	BB	35	Wat zijn de begrotingseffecten op het anticiperen en alles wat daar mogelijk uit voortvloeit (onderzoek, plaatsing, etc.) op de ‘’groeiende vraag’’ naar openbare laadcapaciteit.	De aanpak binnen de uitrol van openbare laadinfra is voor de gehele concessieperiode (medio 2024 – medio 2028) contractueel vastgelegd met Vattenfall, en tevens verankerd in onze laadvisie. Deze aanpak anticipeert op de groeiende behoefte aan publieke laadpunten. De huidige aanpak wordt voortgezet en heeft daarmee geen begrotingseffecten.
59	Intelligente verkeersregelinstallatie	FVD	BB	35	1. Ziet het college voldoende draagvlak onder de bevolking voor de plaatsing van een intelligente verkeersregelinstallatie (iVRI) op het kruispunt Dommelseweg / Nieuwe Waalreseweg en de Geenhovensedreef / Pastoor Heerkensdreef? 2. Verwacht het college dat bij de overgang naar een intelligente verkeersregelinstallatie mensen de verkeersregels wel op zullen volgen en waarom?	1. Ja, wel is het noodzakelijk om met een publicatie de werking toe te lichten. 2. Een iVRI verricht geen wonderen, verkeersovertreders zullen altijd blijven bestaan. Door een verbeterde regeling blijkt in de praktijk wel dat er minder door rood wordt gereden.

60	Netto-opbrengst parkeren en terrasprecario	VOTE	RP	35,112	De parkeerbelasting levert € 751.000 op en de terrasprecario € 62.000 (p. 112). Wat kosten heffing, inning en handhaving van beide, ook de kosten buiten taakveld 2.2 Parkeren (€ 149.000, p. 35)?	Het is op deze termijn niet direct inzichtelijk te maken wat de netto-opbrengsten zijn. De kosten zijn verdeeld over zowel posten vanuit de A2-begroting (heffing en inning), overhead, beleid en handhaving. Als er behoefte is aan een uiteenzetting hiervan, kan hier een opdracht toe gegeven worden, waar naar verwachting einde van het jaar inzicht in gegeven kan worden.
61	pr2: deelmobiliteit	D66	BB	37	Ziet het collegemogelijkheden om naast deze kleine pilot ook meer grootschalige initiatieven te nemen op gebied van deelmobiliteit?	In de regio Zuidoost-Brabant verkennen wij de mogelijkheden om de deeltweewieler concessie in Eindhoven eventueel uit te breiden naar de regio. Dit zou dan gaan om deelfietsen en deelbakfietsen. Zodra hier meer over bekend wordt, informeren we uw raad hierover.
62	Deelmobiliteit	FVD	BB	37	1. Kan het college het behoefteonderzoek waarop de nieuwe pilot met MobiGo is gebaseerd met de raad delen, incl. de resultaten en onderzoeksmethode? 2. Kan het college de evaluatie van de eerste pilot verstrekken, incl. het daadwerkelijke aantal gebruikers, ritten en gebruiksuren verstrekken? Klopt dat het dat een deelauto op zijn minst vier uur per dag gebruikt moet worden om het rendabel te maken? 3. De eerste pilot is volgens het college niet geslaagd vanwege de beperkte vraag. Op basis van welke gegevens verwacht het college dat de bredere openbare pilot wel voldoende gebruik zal opleveren? 4. Waarom wordt voor deze pilot in 2027 12 duizend euro begroot en voor 2028-2030 geen bedrag? 5. Is dit bedoelt als een tijdelijke pilot of wordt verwacht dat vanaf 2028 geen financiële bijdrage meer nodig is? 6. Welke concrete criteria gebruikt het college om te bepalen of de deelauto's worden voortgezet of beëindigd? Welke toetsbare kaders heeft het college momenteel op het gebied van deelmobiliteit?	1. Deze interessescan had afgelopen maand moeten plaatsvinden, maar heeft vertraging opgelopen. Zodra deze heeft plaatsgevonden, kunnen wij u informeren over de uitkomsten en de vervolgstappen. 2. Een samenvatting van de evaluatie is op 20 april 2026 aan u verstrekt per RIB en kunt u terugvinden via: RIB 467071 Vervolg deelautopilot Valkenierstraat. Antwoord op de vragen 3 en 6: De gemeente en MobiGo doen een interessescan om beter inzicht te krijgen in de behoeftes van bewoners en aan te sluiten bij de behoeftes van potentiële gebruikers. In 2025 heeft uw raad bij de programmabegroting een motie aangenomen om deelmobiliteit te stimuleren in Valkenswaard. Het college heeft beslispunt 1, te weten het stimuleren van deelmobiliteit in Valkenswaard, overgenomen en met het vervolg van de deelautopilot invulling gegeven aan de motie. Antwoord op de vragen 4 en 5: Voor uitleg over de werking van deze pilot en de financiën verwijzen we u naar de onder 2 genoemde rib.

63	Cashless maken ticketautomaten	FVD	BB	37	1. In hoeverre past het binnen het inclusiviteitsbeleid om mensen die alleen contact willen of kunnen betalen, zoals ouderen, mensen met een fysieke of verstandelijke beperking of laaggeletterden, te ontzien van hun parkeermogelijkheden? 2. Op welke manieren worden de negatieve neveneffecten van dit cashless beleid door het college ondervangen?	Het college heeft de cashless automaten als mogelijke bezuinigingsopgave opgevoerd om de tekorten voor 2027 te dichten. Uw gemeenteraad heeft besloten tijdens de raadsvergadering van 10 september 2026 om de cashless automaten als bezuiniging door te voeren.
64	Visit Valkenswaard	FVD	JD	37	1. Wat zijn alle dingen waar Visit Valkenswaard zich mee bezighoudt? 2. Welke meetbare voor- en nadelen zitten eraan? 3. Hoe zijn de kosten opgebouwd, graag met specificering, en waar wordt het concreet aan uitgegeven? 4. Kan het college de DVO tussen gemeente Valkenswaard en de stichting Visit Valkenswaard delen met de raad? 5. Wat zijn de consequenties als we stoppen met Visit Valkenswaard? 6. Hoe zou dit er in begroting uitzien als we besluiten om hiermee te stoppen? 7. Kan het college drie concrete scenario's uitwerken om de uitgaven aan Visit Valkenswaard te verminderen en met welke taken daarvoor geschrapt moeten worden?	1. Visit Valkenswaard richt zich op toeristische informatievoorziening en gastheerschap, marketing en promotie van Valkenswaard, beheer van het digitale platform Visit Valkenswaard, productontwikkeling, ondersteuning en stimulering van evenementen en samenwerking met lokale en regionale partners. De kerntaak is om Valkenswaard als aantrekkelijke vrijetijdsbestemming onder de aandacht te brengen en daarmee bij te dragen aan een economische impuls voor ondernemend Valkenswaard. 2. Door middel van het meerjarenplan en jaarplannen en het jaarverslag wordt gemonitord. 3.. Voor 2027 e.v. is nog geen begroting van Visit Valkenswaard beschikbaar. Wel geeft de begroting 2026 inzicht in de huidige kostenopbouw. De totale begroting voor 2026 bedraagt € 303.450 en bestaat uit: • Organisatiekosten: € 25.000; • Innovatie en productontwikkeling: € 50.000; • Marketing en communicatie: € 183.000; • Ondersteuning evenementen: € 45.000; • Onvoorzien: € 450. 4. De DVO 2026 kan met uw raad worden gedeeld. 5. Als we stoppen met Visit Valkenswaard heeft dit per taak de volgende concrete gevolgen: • Toeristische informatievoorziening en gastheerschap: Er is geen centraal aanspreekpunt meer voor bezoekers en toeristische informatie wordt niet meer actief ontsloten. • Marketing en promotie: gezamenlijke campagnes en promotie van Valkenswaard als vrijetijdsbestemming stoppen. • Digitaal platform o.a. website Visit Valkenswaard: beheer, actualisatie

						en doorontwikkeling van het platform en de bijbehorende kanalen stoppen. • Productontwikkeling: ontwikkeling en promotie van nieuwe routes, arrangementen en ander recreatief aanbod vervallen. • Ondersteuning en stimulering van evenementen: promotionele, inhoudelijke en financiële ondersteuning van evenementen vervalt. • Samenwerking met lokale en regionale partners: de centrale netwerk- en verbindingsfunctie richting ondernemers en toeristisch-recreatieve partners vervalt. Hiermee vervalt ook de integrale inzet om Valkenswaard als aantrekkelijke vrijetijdsbestemming te positioneren en daarmee een economische impuls te geven aan ondernemend Valkenswaard. Taken die de gemeente wil behouden, moeten door de gemeente zelf of een andere partij worden uitgevoerd en brengen daarmee ook kosten en capaciteit met zich mee. 6. Als gekozen wordt om met Visit Valkenswaard te stoppen dan betekent dit een positief effect op het begrotingssaldo van €229.000 oplopend tot €259.000 structureel (jaarlijks begrote bijdrage). Dit staat los van eventuele ontbindingskosten. De taken die Visit Valkenswaard voor de gemeente uitvoert moet de gemeente in dat geval zelf gaan uitvoeren. De kosten worden in dat geval nog steeds gemaakt. 7. In de voorliggende begroting 2027 is al een besparing van € 80.000 verwerkt. Met Visit Valkenswaard wordt besproken wat deze besparing betekent voor de uitvoering van de taken en de bijbehorende output. Een verdere besparing is op dit moment niet aan de orde.
65	Plan van aanpak ondernemersklimaat	VVD	JD	38	In het raadsprogramma 2026-2030 is afgesproken om samen met ondernemers een plan van aanpak op te stellen voor een toekomstbestendig ondernemersklimaat. In de programmabegroting 2027-2030 wordt onder deze doelstelling een aantal activiteiten genoemd, maar wordt niet expliciet vermeld wanneer dit plan van aanpak wordt opgesteld. Kan het college aangeven of het in het raadsprogramma aangekondigde plan van aanpak voor een toekomstbestendig ondernemersklimaat in 2027 wordt opgesteld en, zo ja, wanneer dit gereed is en op welke wijze ondernemers bij de totstandkoming worden betrokken?	De Economische Visie 2026-2030 is begin dit jaar vastgesteld door uw raad waarin ambities en actiepunten zijn benoemd waarop we ons focussen in de komende jaren. Dit kan beschouwd worden als het plan van aanpak waaraan wordt gewerkt. Voor het ondernemersklimaat wordt op het volgende gefocust: We zijn structureel en periodiek in gesprek met de diverse ondernemersorganisaties en ondernemers over lopende en nieuwe initiatieven, onder meer in relatie tot de Economische Visie.

66	Plan van aanpak ondernemersklimaat	VVD	JD	38	Aan welke concrete en meetbare resultaten denkt het college bij de uitwerking van het plan van aanpak voor een toekomstbestendig ondernemersklimaat, en op welke wijze worden deze samen met ondernemers bepaald?	Zie hierboven de ambities en actiepunten uit de Economische Visie 2026-2030. Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking (participatie) met diverse ondernemersorganisaties en ondernemers.
67	Plan van aanpak ondernemersklimaat	VVD	JD	38	De programmabegroting vermeldt daarnaast dat uitvoering wordt gegeven aan de ambities uit de Economische Visie 2026-2030. Kan het college aangeven welke uitvoeringsprogramma's in 2027 worden opgesteld of uitgevoerd, wanneer deze gereed zijn en welke concrete resultaten daarvan eind 2027 gerealiseerd moeten zijn?	In 2027 geven we uitvoering aan de ambities en actiepunten uit de economische visie 2026-2030.
68	Plan van aanpak ondernemersklimaat	VVD	JD	38	Hoe verhoudt het in het raadsprogramma aangekondigde plan van aanpak voor een toekomstbestendig ondernemersklimaat zich tot de uitvoeringsprogramma's van de Economische Visie 2026-2030? Wordt dit plan van aanpak onderdeel van één of meerdere uitvoeringsprogramma's, of betreft dit een afzonderlijk product?	Zie hierboven. De Economische Visie kan worden beschouwd als plan van aanpak.
69	Bedrijventerrein	PRO	JD	38	Welke ambities heeft de gemeente voor verduurzaming én vergroening van de bedrijventerreinen, op het gebied van biodiversiteit, hittestress, water en de inrichting van de openbare ruimte?	Op 24 maart 2026 bent u middels de RIB: “Overnemen moet duurzame energieopwekking” geïnformeerd over de projectmatige aanpak verduurzaming bedrijventerrein. De ambitie van de gemeente is om de weg naar een toekomstbestendigheid bedrijventerreinen te versnellen. We beginnen met het versterken van de organisatiegraad. Samenwerking maakt investeringen vanuit de ondernemers betaalbaar, versnelt besluitvorming, en vergroot de effectiviteit. Bovendien vraagt de noodzaak tot intensiever ruimtegebruik om betere afstemming en gezamenlijke keuzes. In kwartaal 2 van 2026 zijn gesprekken gevoerd met ondernemers over welke problematiek de hoogste prioriteit heeft (duurzaamheidsonderwerpen zoals een energiehub, elektrische mobiliteit en logistiek, hittestress, wateroverlast en grondstoffenstromen waren onderdeel van de uitvraag) en welke kansen er liggen voor verbetering. Binnen het thema duurzaamheid bestaat de meest vruchtbare samenwerkingsbodem nu voor een energiehub. Dit wordt ondersteund door het potentieonderzoek hiernaar (bekostigd door gemeente in het kader van de faciliterende rol).
70	Energiehubs	VOTE	RP	38	Wat zijn de verwachte kosten hiervoor?	Het potentieonderzoek heeft 30.000 euro gekost. Hiervan zijn de resultaten gepresenteerd aan de ondernemers. Op basis daarvan werken we nu aan een intentieovereenkomst. Om de organisatie(graad) te versterken en daarmee de slagingskans van een energiehub te vergroten wordt een deel van de kosten voor een parkmanager, in het eerste jaar van aanstelling, betaald uit de Klimaat en energietransitie middelen. De geschatte kosten hiervan zijn 25.000 euro. De parkmanager krijgt als opdracht mee om ook aandacht te geven aan de andere

						duurzaamheidsvraagstukken op het bedrijventerrein de Schaapsloop. Met de uitwerking van deze andere duurzaamheidsvraagstukken kunnen de komende jaren ook weer kosten zijn gemoeid, mits deze een facilitair of ondersteunend karakter hebben.
71	Samen met ondernemers	VOTE	JD	39	Kunt u iets meer vertellen over de aan te stellen Park Manager. Welke opdracht heeft deze persoon. Waar en voor wie is deze persoon actief. Etc.	Een parkmanager op een bedrijventerrein zorgt voor het contact met de gemeente over het beheer, het onderhoud en de veiligheid van de gemeenschappelijke buitenruimte en faciliteiten. Daarnaast fungeert deze als centraal aanspreekpunt en verbinder tussen de gevestigde ondernemers, lokale overheden en dienstverleners om de uitstraling en economische waarde van het terrein te optimaliseren. Deze persoon werkt voor De Schaapsloop in opdracht van de ondernemers(vereniging) en de gemeente.
72	Programma 3: Economie Groen gas	PRO	RP	39	Wat wil de gemeente concreet bereiken met groen gas, welke rol neemt zij hierin en hoe worden de resultaten gevolgd?	Groen gas is een hernieuwbaar gas met een zeer lage broeikasgasuitstoot, maar niet per definitie volledig broeikasgasneutraal. Groen gas biedt echter buiten een aardgasvrije samenleving nog andere voordelen voor bijvoorbeeld de ontwikkeling van het buitengebied, (alternatief) landbouwinkomen en lokaal eigendom met energiegemeenschappen. De gemeente wil achterhalen welke rol groen gas in de energiemix kan hebben en welke haalbaarheid/potentie dit heeft. Als er voldoende potentie is kunnen er burgerinitiatieven zoals energiegemeenschappen hierop ontstaan, waarbij de gemeente een faciliterende en toetsende rol heeft.
73	Visit Valkenswaard	VOTE	JD	40	Waarom was het doorlopende budget vanaf 2027 niet opgenomen? Is de DVO met Visit Valkenswaard 2027-2030 inmiddels afgesloten. Welke dienstverlening vervalt door de bezuiniging van 80.000 euro?	Het doorlopende budget voor Visit Valkenswaard was niet opgenomen, omdat in 2026 gewerkt is met een éénjarige DVO en met de verwerking daarvan het budget niet structureel verwerkt is. Dat is nu bijgesteld. De DVO 2027-2030 is niet afgesloten. Het college en het bestuur van Visit Valkenswaard hebben samen besloten om voor 2027 nogmaals een éénjarig DVO af te sluiten en 2027 te benutten om een meerjarig DVO op te stellen, om samen de opdracht concreet vorm te gaan geven en hierbij nieuwe beleidsontwikkelingen zoals de Omgevingsvisie 2.0, lobbyaanpak, het nieuwe raadsprogramma etc. te betrekken. Dit besluit is genomen, nadat de begroting aan uw raad is verzonden. Met Visit Valkenswaard wordt besproken wat deze besparing betekent voor de uitvoering van de taken en de bijbehorende output.
74	Vestigingen (van bedrijven)	PRO	JD	44	waarom is de doelstelling een verlaging terwijl we ook een Intensivering bedrijventerreinen willen (zie p.38)?	De doelstelling voor volgend jaar is gelijk gebleven, aangezien effecten van intensivering pas zichtbaar zijn op middellange tot lange termijn en niet al volgend jaar.
75	Regionale energievoorziening en kernenergie	CDA	RP	44	Wordt binnen de Metropoolregio Eindhoven onderzoek gedaan naar kleinschalige kernenergie voor de regionale energievoorziening? Zo nee, is het college bereid dit onderwerp regionaal te agenderen?	Nee, er wordt geen onderzoek gedaan binnen de MRE naar kleinschalige kernenergie voor regionale energievoorziening. Het college volgt de lijn die door uw raad is vastgesteld bij de bouwstenennotitie Omgevingsvisie 2.0 en het programma duurzaamheid.

76	Verduurzaming	CDA	JD	44	Wat is de huidige stand van zaken van de in de begroting genoemde verduurzamingsmaatregelen? Welke resultaten zijn tot nu toe behaald en welke stappen staan voor 2027 gepland?	Zoals in de begroting opgenomen zal in 2027 worden gestart met de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen, waaronder theater de Hofnar. De voorbereidingswerkzaamheden zijn op dit moment lopend.
77	Niet-passende functies	CDA	JD	44	Wat wordt in de begroting bedoeld met 'niet-passende functies' en kan het college hiervan concrete voorbeelden geven?	Dit zijn functies die niet thuishoren op een bedrijventerrein maar elders kunnen worden gevestigd zoals cultuur, sport en recreatie initiatieven.
78	Parkmanager bedrijventerreinen	CDA	JD	45	Wat is de huidige stand van zaken rond het aanstellen van een parkmanager voor de bedrijventerreinen? Welke vervolgstappen, planning en financiële middelen zijn hiervoor voorzien?	Samen met de ondernemersvereniging voeren we momenteel gesprekken met kandidaten. We willen deze persoon aanstellen in 2027. In eerste instantie worden de kosten gedekt door de gemeente (vanuit bestaande budgetten). Daarna moet deze Park manager worden betaald door de ondernemers via een nader uit te werken constructie.
79		VL	JD	45	Ruimte voor ondernemers en aandacht voor nieuw te vestigen ondernemingen. Is het college bereid oom ook extra m2 te realiseren voor ondernemers? Uit gesprekken met ondernemers is gebleken dat er vraag is naar extra m2 vestigingsmogelijkheid.	Er zijn in Valkenswaard geen uitbreidingsmogelijkheden wegens de aangrenzende natuur. Daarom wordt ingezet op intensivering en zorgvuldig ruimtegebruik van de bestaande m2, wat mede afhankelijk is van grond- en pandeigenaren.
80	Kunst- en cultuureducatie	CDA	BB	46-50	Waarom richt het basisprogramma voor kunst- en cultuureducatie zich alleen op het basisonderwijs en niet op het voortgezet onderwijs? Kunnen bestaande programma's, zoals CMK, worden benut en welk budget is beschikbaar voor uitvoering?	Vanuit de werkgroep Brede Ontwikkel Omgeving (LEJA) is besloten eerst te zorgen voor een stevige basis in het primair onderwijs. Eén van de beweegreden hiervoor is dat vanuit het voortgezet onderwijs is geconstateerd dat het brede aanbod in kunst en cultuuronderwijs op Were Di niet door alle leerlingen wordt benut. De ervaringen die kinderen voorafgaand op de basisschool of in hun vrije tijd hebben opgedaan, zijn hiervoor medebepalend. Het basisprogramma zorgt hiermee dus voor meer kansengelijkheid en aansluiting in het voortgezet onderwijs. In een volgend stadium willen we de aansluiting maken buitenschoolse activiteiten, specifiek in de kinderopvang en buitenschoolse opvang en aanbod vanuit de wijken. Waar mogelijk nemen we die verbinding meteen mee. Het basisprogramma is met name een verduurzaming van het reeds bestaande programma. CMK is onderdeel van het programma, de specifieke CMK scholen, hebben hiermee de ruimte voor extra verdieping. Ook het Were Di neemt al deel aan CMK. Scholen reserveren per leerling een bedrag voor cultuureducatie. Lessen vanuit kunstencentrum de Hofnar worden tegen een gereduceerd tarief aangeboden. Tevens worden de middelen CMK ingezet. De cultuurcoaches dragen, samen met het onderwijs, zorg voor een inhoudelijk evenwichtig programma.
81	Samenwerking culturele instellingen	CDA	BB	46-50	Hoe worden culturele instellingen en verenigingen, zoals De Hofnar, de bibliotheek, musea, harmonieën en koren, betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van het basisprogramma voor kunst- en cultuureducatie?	Het kunstencentrum en het theater treden vanaf seizoen 2026-2027 gezamenlijk naar buiten onder de naam 'de Hofnar | theater & kunstencentrum'. Zij communiceren gezamenlijk hun programma en werken hierbij (al een aantal jaar) ook samen rondom cultuureducatie. De verenigingen worden, waar mogelijk, betrokken als verlengstuk en verdieping van het onderwijsprogramma. Een mooi voorbeeld is Toeten & Blazen. De

						musea hebben al een vaste plek in het programma, specifiek rondom erfgoed. De bibliotheek heeft een eigen programma in het onderwijs.
82	pr3: VisitValkenswaard	D66	JD	47	Klopt het dat dit puur een efficiencyvoordeel betreft n.a.v. het samengaan van de twee organisaties? Verwacht het college dat alle promotieactiviteiten die er plaatshadden (behalve de fysieke VVV winkel die is opgeheven) kunnen blijven doorgaan?	De samenvoeging is niet enkel een efficiencyvoordeel. Met Visit Valkenswaard wordt besproken wat de besparing betekent voor de uitvoering van de taken en bijbehorende output. Dat zou consequenties kunnen hebben voor de promotieactiviteiten. Het college kan daarom niets toezeggen.
83	IHP	VOTE	JD	48/49	Kan het college vanaf de begroting 2027 per IHP-project inzicht geven in het oorspronkelijke krediet, de actuele raming, de planning en de ontwikkeling van de kapitaallasten? En welke financiële risico's of onzekerheden zijn op dit moment bekend die nog niet in deze begroting zijn verwerkt?	Jaarlijks geeft het college al inzicht in de uitputting/uitnutting van de kredieten voor onderwijshuisvesting. In de begroting alsook in de jaarrekening wordt de meest actuele stand van zaken weergegeven. In de tussenrapportages (Bestuursrapportage en Slotwijziging) worden zowel beleidsinhoudelijke als financiële afwijkingen gerapporteerd. We rekenen met een bandbreedte van € 3.700 tot € 4.050 per m² bvo (prijspeil november 2025, incl. btw), inclusief 5% indexering. Dit ligt ruim boven de VNG-norm, waardoor we het risico op hogere bouwkosten vooraf dekken. Daarnaast hebben we stelposten opgenomen voor netcongestie, inclusief onderwijs (toegankelijkheid) en watersystemen. Risico's als kosten buiten de raming (grond, sloop, tijdelijke huisvesting), bouwkosten, planning en leerlingenprognose brengen we per project vooraf in beeld en sturen we bij in het OOGO en de P&C-documenten. Nog niet verwerkt zijn de gevolgen van de Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting, die naar verwachting op 1 januari 2027 ingaat en renovatie tot een gemeentelijke voorziening maakt.
84	pr3: lasten post 3.1 economische ontwikkeling	D66	RP	49	Waarom is lasten post 3.1 economische ontwikkeling 1.1 ME duurder dan in 2025?	In 2027 doet de gemeente een incidentele bijdrage aan KTM2 (MRE) van € 1,1, miljoen. De toelichting hiervan is per abuis in programma 2 opgenomen, (p.33), maar worden verantwoord onder Economische ontwikkeling.
85		VL	RP	49	3.1 er is een forse verhoging begroot voor 2027. Van 857 naar 1901. Kan kort aangeven worden waar dat in zit?	In 2027 doet de gemeente een incidentele bijdrage aan KTM2 (MRE) van € 1,1, miljoen. De toelichting hiervan is per abuis in programma 2 opgenomen, (p.33), maar worden verantwoord onder Economische ontwikkeling.
86		VL	RP	50	Zou hier de indicator aantal werknemers aan toegevoegd kunnen worden?	De indicator aantal werknemers wordt niet opgenomen, omdat dit geen verplichte indicator betreft. Voor het aantal werknemers verwijzen we naar de begrotingen van de verbonden partijen.
87	pr4: passend en inclusief onderwijs	D66	JD	54	Welke rol ziet het college voor de gemeente bij passend en inclusief onderwijs? Welke doelen wil het college daarin bereiken? Dit lijkt me primair een verantwoordelijkheid voor scholen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs.	De rol/invloed van de gemeente ten aanzien van passend onderwijs is onder te verdelen in vier hoofdgebieden: 1. Afstemming tussen onderwijs en zorg (OOGO) • Wettelijk overleg: De gemeente is verplicht om op overeenstemming gericht overleg (OOGO) te voeren met de samenwerkingsverbanden PO en VO van het passend onderwijs. • Beleidsintegratie: gemeente en de scholen stemmen hierin af hoe de jeugdhulp (gemeentelijke taak) en de extra ondersteuning op school (onderwijstaak) op elkaar aan kunnen sluiten. Dit is onderwerp van gesprek in de LEJA (Lokaal Educatieve Jeugd Agenda) & daarbij horende werkgroep Passend Onderwijs – jeugdhulp.

						2. Jeugdhulp en ondersteuning op school • Jeugdhulp inzetten: De gemeente is verantwoordelijk voor de Jeugdwet. Zij bepaalt en financiert de inzet van jeugdhulp (zoals psychische hulp of ambulante begeleiding) binnen of buiten de schoolmuren. • Inzet schoolmaatschappelijk werk: schoolmaatschappelijk werk is als onderdeel van het CJG op de basisscholen aanwezig om vroegtijdig te signaleren en direct mee te denken over passende (preventieve) ondersteuning voor een leerling. Op de middelbare school werken we met een brugfunctionaris. Dit is ook een thema binnen de werkgroep Passend Onderwijs - Jeugdhulp van de LEJA. 3. Huisvesting en leerlingenvervoer • Scholenbouw: De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting. Wij moeten er ook voor zorgen dat schoolgebouwen fysiek toegankelijk zijn en geschikt zijn voor onderwijs aan leerlingen met een beperking. • Vervoersvoorziening: wanneer een leerling vanwege een beperking of omdat passend onderwijs alleen op grotere afstand beschikbaar is niet zelfstandig, al dan niet onder begeleiding van ouders, naar school kan reizen, verstrekt de gemeente indien noodzakelijk leerlingenvervoer naar de dichtstbijzijnde school die aansluit bij de onderwijsbehoefte van de leerling. 4. Voorkomen van thuiszitters en verzuim • Leerplicht en RMC: De gemeentelijke leerplichtambtenaar en het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) werkt samen met scholen om schooluitval en thuiszitten tegen te gaan. • Thuiszitterspact: Gemeente Valkenswaard heeft regionale afspraken met samenwerkingsverbanden om kinderen die dreigen uit te vallen snel een passend alternatief te bieden.
88	Onderwijs	PRO	BB	54	Opmerking: Goed dat cultuuraanbod als eerste wordt genoemd in deze paragraaf/ Onderwijs en cultuur horen samen in één visie want cultuur is onderwijs en omgekeerd.	Niet van toepassing
89	Onderwijs	PRO	JD	54	Bedoelt u de maatschappelijke dienstplicht enkel ihkv leerlingtrajecten of wil u de maatschappelijke dienstplicht invoeren voor alle jongeren op een bepaalde leeftijd?	Het gaat hier niet om maatschappelijke dienstplicht, maar om vrijwillige keuzetrajecten maatschappelijke diensttijd. In de samenwerking met Were Di willen we leerlingen de kans geven binnen de keuzemodule Expansio te kiezen voor trajecten die vallen onder maatschappelijke diensttijd. Kenmerk van deze trajecten is dat zij bijdragen aan de talentontwikkeling van de jongeren en zij zichzelf beter leren kennen door vrijwillig iets te doen voor een ander.

90	Onderwijs	PRO	JD	54	“Doorgaande ontwikkellijn”, “afspraken” over ontwikkeling jeugd binnen LEJA zijn allemaal prima. Maar hoe concreet wordt die lijn, worden die afspraken? Welke ijkpunten zijn er die het concreet mogelijk maken die lijn per individueel kind te volgen? Hoe wordt dat vormgegeven?	Binnen de overlegstructuur van de LEJA ontmoeten de bestuurders van de kinderopvang en onderwijs (PO en VO) elkaar. Met elkaar zijn we in gesprek en maken we concrete afspraken om de ontwikkeling en gelijke kansen van jeugdigen te versterken. Dit wordt uitgewerkt in verschillende werkgroepen, wat waar nodig leidt tot nieuwe activiteiten of samenwerkingsafspraken. Hierbij ligt de nadruk op een doorgaande ontwikkellijn van 0 – 18 jaar en het versterken van de Pedagogische Basis. Denk hierbij aan de overgangsmomenten, de warme overdracht van kinderen met een VVE indicatie, de verbinding tussen passend onderwijs en jeugdhulp en een brede ontwikkelomgeving. De individuele ontwikkellijn kan door kinderopvang en onderwijs op kindniveau gevolgd worden.
91	Kermis en betaalbaarheid	CDA	JD	54-58	Wordt bij de evaluatie van de kermis onderzocht of de kosten voor bezoekers en exploitanten kunnen worden verlaagd?	Ja, hier wordt naar gekeken.
92	Onderhoud monumenten en beelden	CDA	RK	54–60 en 118–133	Is er een actueel overzicht van de onderhoudsstaat van gemeentelijke monumenten en beelden? Welke objecten vragen op korte termijn onderhoud en welk budget is daarvoor beschikbaar?	Er is geen overzicht van de onderhoudsstaat van monumenten in privébezit. Dat ligt bij de eigenaren zelf. Wij geven max. 7500 euro per 5 jaar subsidie voor instandhoudingskosten (40% van de subsidiabele instandhoudingskosten) mits eigenaren een abonnement op de monumentenwacht hebben. Ons budget ligt jaarlijks rond de 15.000. Het ene jaar is dat voldoende, het andere jaar niet en vindt er overschrijding plaats.
93	Burgerschapsonderwijs	CDA	JD	54	Op welke manier ondersteunt of stimuleert de gemeente, scholen bij de ontwikkeling en uitvoering van burgerschapsonderwijs?	We geven basisscholen het aanbod om met de groepen 7-8 Democracity te spelen in het gemeentehuis. Dat doen we samen met Pro Demos. Eén school maakt gebruikt van een lesaanbod van Pro Demos voor leerlingen uit jongere klassen of speciaal basisonderwijs. Voor de leerlingen in het voortgezet onderwijs hebben we vorig jaar met de leerlingen VWO 4 een nieuwe JOPO-module (Jongeren in Politiek) ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met Were Di. Vanaf dit schooljaar zullen de leerlingen die zich kunnen opgegeven voor de JOPO-module voorafgaand ook een spel komen spelen in het gemeentehuis: Klassenbezoek. Ook dit is in samenwerking met Pro Demos. Naast deze projecten dragen we bij aan burgerschap met verschillende duurzaamheidstrajecten. Voor het basisonderwijs zijn dat oogpunt spraakwater, de Textiel Race en gastlessen zwerfafval. Voor het middelbaar onderwijs zijn dat Footprintersprojecten m.b.t. zwerfafval en klimaatproblemen aan hand van lokale vraagstukken, de opschoonactie, de E-waste race en een traject van 9 weken waarin havo-leerlingen zich richten op klimaatadaptie en ruimtelijke inrichting gekoppeld aan lokale vraagstukken.
94	Maatschappelijke diensttijd	CDA	JD	54	Wat is de huidige stand van zaken van de maatschappelijke diensttijd in Valkenswaard? Welke resultaten zijn behaald en hoe wordt beoordeeld of de inzet succesvol is?	Er is een subsidieaanvraag gedaan voor Maatschappelijke Diensttijd vanuit OMO, de scholenkoepel waar Were Di onder valt. In december 2026 wordt duidelijk of er subsidie wordt toegekend om de Maatschappelijke diensttijdprojecten uit te kunnen voeren. Indien deze subsidie niet wordt toegekend zetten we de lopende projecten voort die onder maatschappelijke diensttijd zouden kunnen vallen, zoals duurzaamheidsprojecten en JOPO.

						In het najaar van 2026 starten we in samenwerking met Were Di alvast één project wat via een andere subsidieroute van MDT loopt: Wereldmeiden / Wereldgozers. Op dit moment zijn er nog geen behaalde resultaten te melden.
95	Internationalisering op scholen en kinderdagverblijven	CDA	JD	55	Hoe stimuleert of ondersteunt het college, scholen en kinderdagverblijven om aandacht te besteden aan internationalisering? Welke activiteiten en samenwerkingsmogelijkheden zijn er?	Internationalisering is onderwerp van gesprek met scholen en kinderopvang. Ambtelijk maken we deel uit van het kernteam nieuwkomersonderwijs waarbij we zowel regionaal als in A2-verband afstemming hebben over nieuwkomersonderwijs. Activiteiten en initiatieven worden van daaruit ook gedeeld met onderwijs en kinderopvang. Regionaal heeft de wethouder onderwijs zitting in de Taskforce onderwijsopgave Brainport en is van daaruit ook betrokken bij het regionale uitvoeringsplan onderwijsopgave 2026-2027.
		VL	JD	55	Vervoersvoorziening kwetsbare leerlingen (leerlingenvervoer). Tijdens de bijeenkomst sociaal domein werd aangegeven dat vervoer voor leerlingen naar PiusX hier niet onder valt. Dat vinden wij vreemd aangezien het hier ons inziens ook om kwetsbare jongeren gaat.	Leerlingenvervoer is vervoer voor kinderen die niet zelfstandig naar school kunnen reizen als gevolg van een ziekte, beperking of gedragsproblemen, en van wie redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat ouders het vervoer verzorgen. Vaak worden daarmee de leerlingen bedoeld die onderwijs volgen op het speciaal onderwijs of het speciaal voortgezet onderwijs. Naast deze leerlingen vervoeren we in Valkenswaard ook de leerlingen die nieuwkomersonderwijs volgen op het Pius X. Deze regeling staat los van het reguliere leerlingenvervoer.
96	Veiligheid van scholieren en onderwijsprofessionals	CDA	JD	x	Hoe wordt de veiligheid van leerlingen en onderwijsprofessionals binnen en rond scholen geborgd? Hoe werken gemeente, scholen, politie en jeugdhulp samen bij het voorkomen en aanpakken van drugsproblematiek, criminaliteit, pesten en grensoverschrijdend gedrag?	De school is zelf verantwoordelijk voor de veiligheid op de scholen. In allerlei onderwijsprogramma's werken de gemeente, scholen, politie en jeugdhulp samen aan het voorkomen en aanpakken van drugsproblematiek, criminaliteit, pesten en grensoverschrijdend gedrag. Hier wordt regulier overleg over gevoerd.
97	Stimuleren activiteiten voor jongeren	VVD	JD	55	In het raadsprogramma 2026-2030 is afgesproken om activiteiten en evenementen te stimuleren die bijdragen aan een levendige gemeente, met extra aandacht voor aanbod voor en door jongeren. In de programmabegroting 2027-2030 wordt onder deze doelstelling genoemd dat Were-Di 3 opdracht krijgt voor een onderzoek naar een potentieel groot jongerenevenement. Is de keuze om de onderzoeksopdracht voor een jongerenevenement uitsluitend bij Were-Di 3 neer te leggen een bewuste afweging, en zo ja, wat is de exacte reden hiervoor?	Were-Di 3 werkt op projectbasis en is actief op zoek naar inhoudelijk interessante en maatschappelijk relevante vraagstukken. Een verkennend onderzoek naar een groot jongerenevenement past daar goed bij. Zo kunnen we op een efficiënte manier een eerste stap zetten, met gebruik van de kennis en capaciteit die Were-Di 3 hiervoor beschikbaar heeft.
98	Stimuleren activiteiten voor jongeren	VVD	JD	55	Waarom is dit initiatief niet direct breder getrokken naar onze diverse verenigingen, en hoe ziet het college de betrokkenheid van deze partijen voor zich?	De kans om met Were-Di 3 dit onderzoek uit te voeren, deed zich aan ons voor. Daar willen we graag een succes van maken. "Goed voorbeeld doet volgen". Een geslaagd traject met Were-Di 3 kan laten zien wat er mogelijk is en anderen inspireren om ook initiatief te nemen. Op basis van die ervaring

						kunnen we de aanpak stap voor stap verder uitbouwen richting bijvoorbeeld onze verenigingen. Zij zijn belangrijke partners als het gaat om activiteiten voor en door jongeren.
99	Stimuleren activiteiten voor jongeren	VVD	JD	55	Richt dit onderzoek zich op een eenmalig evenement, of bouwen we hiermee aan een duurzame oplossing, zoals een structureel platform in samenwerking met jongerenwerkers?	Dat staat op dit moment nog open. Dat is een bewuste keuze. We willen de opdracht aan de studenten van Were-Di 3 zo breed mogelijk wegzetten. Zo krijgen zij de ruimte om hun eigen ideeën en creativiteit de vrije loop te laten, zonder vooraf al te veel beperkt te worden door kaders. Wet- en regelgeving geeft daarbij al de nodige randvoorwaarden mee. De uitkomst kan dus een eenmalig evenement zijn, maar ook een voorstel met een meer structureel karakter. Welke richting het wordt, hangt af van de ideeën en bevindingen van de studenten. Op basis van de resultaten bepalen we welke vervolgstappen passend en haalbaar zijn.
100	Onderwijs	PRO	JD	55	Wanneer kunt u de raad het “terugval-scenario” van de Martinusschool aanbieden?	In het locatieonderzoek van 2024 is naast de voorkeurslocatie 't Broek ook een B-scenario uitgewerkt: renovatie of nieuwbouw op de huidige locatie van Sint Martinus. Het college en het schoolbestuur hebben destijds bewust gekozen voor ’t Broek als voorkeurslocatie. Zij waren zich er daarbij van bewust dat de procedure voor deze locatie meer tijd zou kunnen vragen. Het B-scenario is niet gekozen als voorkeur, maar ligt wel klaar. Mocht de voorkeurslocatie onverhoopt niet haalbaar blijken, dan kunnen we direct op dit scenario terugvallen. Waar nodig actualiseren we het dan, in overleg met het schoolbestuur.
101	Onderwijs	PRO	JD	55	Wanneer verwacht u de nieuwe verordening onderwijshuisvesting aan de raad aan te bieden?	Op 1 januari 2027 treedt de Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting in werking. De gemeente moet dan verplicht een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opstellen en wordt verantwoordelijk voor renovatie. Schoolbesturen delen hun onderhoudsplan met de gemeente. De VNG publiceert eind tweede kwartaal 2027 een nieuwe modelverordening. Op basis daarvan passen wij de verordening van Valkenswaard aan. Ons streven is om het concept in Q4 2027 klaar te hebben. We bespreken het met de schoolbesturen en leggen het in Q2 2028 ter vaststelling voor aan uw raad. Tot die tijd blijft de huidige Verordening 2024 geldig.
102	Onderwijs	PRO	JD	55	Waar zijn voor u de “vindplaatsen” voor signalen van armoede onder de jeugd? Zijn er structurele afspraken met die vindplaatsen? Evalueert u ook de resultaten van de actieve aanpak van de armoede?	Scholen en verenigingen hebben ook een signalerende functie. Ook schoolmaatschappelijk werk heeft hierin een rol.
103	Zomerkermis	VOTE	JD	55	In 2026 stelt de raad een nieuwe kermisvisie voor Valkenswaard vast. Wat betekent: “we bouwen samen met diverse stakeholders aan een nieuwe gedragen visie voor de zomerkermis in Valkenswaard” als de visie al in 2026 wordt vastgesteld? Wat gaat u concreet doen en wat verwacht u dat dat gaat opleveren?	Het samen bouwen aan de visie vindt plaats in aanloop naar de vaststelling. Juist omdat uw raad de visie in 2026 vaststelt, betrekken we stakeholders nu en niet pas achteraf. Andersom zou ook wat vreemd zijn. Het resultaat is een visie voor de Zomerkermis 2027–2032 die is opgebouwd met input van inwoners, ondernemers en andere betrokken partijen. Die visie wordt ter vaststelling aan uw raad voorgelegd. Daarna gaan we met de partners aan de slag met de uitvoering.

104	Evenementen	VOTE	JD	55	Op welke wijze gaat het college bestaande (on-brand) evenementen ontwikkelen? Wat gaat u concreet doen en wat verwacht u dat dat gaat opleveren? Hoe zorgen we ervoor dat inwoners en organisaties makkelijker evenementen kunnen organiseren?	Het ondersteunen van bestaande evenementen is een vast onderdeel van ons dagelijks werk. We denken mee met organisatoren, helpen hen hun weg te vinden in het gemeentehuis en onderhouden korte lijnen met Visit Valkenswaard. Om inwoners en organisaties te stimuleren zelf evenementen te organiseren, liep daarnaast een driedelige campagne in het Valkenswaards Weekblad: "Ben jij hét evenemententalent van Valkenswaard?"
105	Subsidiebeleid	VOTE	RP	55-56	Uit de beeldvormende commissievergadering komt naar voren dat in 2027 het subsidiebeleid (incl. nadere regels en verordening) worden aangepast. Waarom staat dit niet opgenomen in de beleidsteksten?	Het subsidiebeleid wordt ter besluitvorming in 2027 voorgelegd. Het nieuwe beleid gaat in per 2028.
106	Tuin van Brainport	VVD	JD	56	Bij de positionering van Valkenswaard als ‘Tuin van Brainport’ noemt het college onder meer het aantrekken van bezoekers en het versterken van het vestigingsklimaat als beoogde resultaten. Kan het college aangeven welke concrete en meetbare doelstellingen het zichzelf voor 2027 en voor de periode 2027–2030 stelt ten aanzien van het aantal bezoekers en het versterken van het vestigingsklimaat, en aan de hand van welke indicatoren de voortgang hierop wordt gemonitord?	Het college heeft hier geen concrete en meetbare doelstellingen voor opgesteld. Op basis van de nieuwe DVO voor Visit Valkenswaard kunnen nieuwe doelstellingen worden geformuleerd.
107	Sport, cultuur en recreatie	PRO	JD	64	Op hoeveel plaatsen in Valkenswaard gaan de “beweegruimten” komen?	Naast de bestaande beweegruimten zoals speeltuinen en onze binnen en buitensportaccommodaties zijn er structureel vijf Vitality Clubs in VW actief. (Bewegen in de Openbare Ruimte).
108	Sport, cultuur en recreatie	PRO	BB	64	Hoeveel scholen in Valkenswaard nemen deel aan programma’s van het CMK en hoeveel nog niet? Wordt de laatste groep scholen actief benaderd over dit aanbod en met zachte drang richting deelname begeleid?	Inmiddels nemen zeven basisscholen en het Were Di deel aan CMK. Alle scholen hebben regelmatig contact met de intermediair CMK en/of cultuurcoaches, waarbij de mogelijkheid op deelname aan CMK wordt besproken en toegelicht.
109	Sport, cultuur en recreatie	PRO	RP	65	Is het tijd om het subsidiebeleid te herijken? Waarbij meer transparantie wordt toegepast en sociale waarden normerend kunnen zijn?	Momenteel wordt het subsidiebeleid herijkt. Dit wordt in januari 2027 ter besluitvorming voorgelegd
110	Sport, cultuur en recreatie	PRO	BB	66	Alle musea zijn belangrijk, stellen wij voorop. Heeft het college voldoende aandacht voor de behoeften en noden voor andere musea dan het Steendrukmuseum? De opmerking in de paragraaf wekt niet direct die indruk.	Ook het college is van mening dat alle musea belangrijk zijn. Het college ziet daarin geen hiërarchie. Echter, de musea verschillen wel van elkaar in hun specifieke omstandigheden, behoeften, wensen en/of toekomstplannen.
111	pr5: wandelroutes	D66	JD	66	Welke wandelroutes betreft dit? Wat wordt hier bedoeld met 'activeren'?	De wandelroutes bestaan al maar doordat er weinig publieke aandacht (reclame) voor is geweest worden ze nu opnieuw nagelopen en gecontroleerd op juistheid en daarna via nieuwe media opnieuw onder de aandacht gebracht.
112	Beleidskader sociaal domein	VOTE	BB	66	Op pagina 66 is te lezen dat het beleidskader sociaal domein wordt geactualiseerd. In de nota	Het uitvoeringsbudget voor een geactualiseerd beleidskader kan pas worden bepaald bij vaststelling daarvan. Vandaar dat meerjarig op dit moment geen

					kaders en in het bezuinigingsscenario is uitvoeringsbudget voor dit beleidskader a 100.000 euro niet meegenomen. Hoe verhouden deze twee zaken zich tot elkaar?	uitvoeringsbudget voor het beleidskader is opgenomen. Actualisatie vindt pas plaats na evaluatie van het huidige beleidskader. Voor 2027 is wel een eenmalig budget opgenomen voor de evaluatie van het Beleidskader.
113	Sociale cohesie en eenzaamheid	CDA	BB	66-70	Hoe bereikt het college inwoners die eenzaam zijn en moeilijk in beeld komen? Welke aanvullende maatregelen worden ingezet naast de woonleefcirkels en hoe wordt het effect daarvan gemeten?	De gemeente werkt samen met vele vrijwilligers en professionals aan ontmoeting tussen inwoners, en het voorkomen en tegengaan van eenzaamheid. Daarbij gaat het enerzijds om het creëren van plekken en momenten waar ontmoeting mogelijk is, en mensen daartoe worden uitgenodigd met een breed scala aan activiteiten, ook om fysiek en mentaal zo fit mogelijk te worden. Naast deze activiteiten zijn daarbij ook netwerken tussen professionals, vrijwilligers en overige bewoners van belang, juist om eenzame inwoners in beeld te krijgen en persoonlijk te kunnen benaderen. In elke wijk en gemeentebreed zijn daarvoor werkgroepen, netwerken etc. aan de slag. Soms specifiek gericht op een bepaalde doelgroep, soms veel breder. Een woonleefcirkel is een van de vormen van zo'n samenwerking. Bij de evaluatie van de bestaande woonleefcirkel zijn effecten in beeld gebracht. Overall vindt onderzoek naar sociale cohesie en eenzaamheid plaats via de periodieke GGD monitor.
114	Energiekosten en noodfonds	CDA	BB	66–75 en 84–86	Welke rol vervult de gemeente bij het bereiken en ondersteunen van inwoners die moeite hebben met hun energierekening? Zijn hiervoor voldoende middelen en capaciteit beschikbaar?	In het verleden hebben we de Energietoeslag verstrekt. Op dit moment is er alleen een landelijk potje vanuit het Noodfonds ter ondersteuning voor inwoners. Er zijn voor dit jaar geen extra gelden vanuit het Rijk beschikbaar gesteld voor ondersteuning bij de energierekening.
115	Sport, cultuur en recreatie	PRO	RP	67	De schoonmaakkosten van De Wedert kennen een stevige verhoging. Waarom is er al enkele jaren niet geïndexeerd?	De schoonmaakkosten zijn structureel te laag geraamd doordat al enkele jaren niet meer is geïndexeerd. Daarom is een verhoging noodzakelijk. Dit is reeds gemeld in de jaarrekening 2025 en 1e Berap 2026. In de begroting wordt dit nu structureel geëffectueerd. De begrotingssystematiek heeft geen automatische indexatie van dit soort budgetten, ook niet als daar contracten onder liggen.
116	programma 6; Hervormingsagenda jeugd	PRO	JD	67	Welke onderdelen van de Hervormingsagenda Jeugd en Samen voor Jeugd worden lokaal in Valkenswaard uitgevoerd en welke regionaal? Hoe sluiten deze op elkaar aan?	De Hervormingsagenda Jeugd zet enerzijds lokaal in op preventie, het versterken van de sociale/pedagogische basis en het organiseren van stevige lokale teams. Anderzijds vraagt zij gemeenten regionale samenwerking te versterken, waarbij beschikbaarheid, kwaliteit en organisatie van specialistische jeugdhulp voor jeugdigen met domeinoverstijgende ondersteuningsvragen centraal staat. Hoe hier regionaal invulling aan wordt gegeven, is uitgewerkt in het meerjarenplan Samen voor Jeugd. De lokale en regionale opgaven hangen nauw met elkaar samen en versterken elkaar. Beide zijn erop gericht problemen zoveel mogelijk te voorkomen, vroegtijdig te signaleren en ondersteuning zo licht, dichtbij en integraal mogelijk te organiseren. Wanneer de eigen mogelijkheden van gezinnen, de sociale en pedagogische basis of het Stevig Lokaal Team niet voldoende ondersteuning kunnen bieden, moet specialistische jeugdhulp tijdig beschikbaar zijn.

						Een gedeeld begrip van wat passende ondersteuning is en wanneer specialistische jeugdhulp nodig is, is daarbij essentieel voor een goede aansluiting tussen de lokale en regionale aanpak.
117		VL	RP	67	Indexatie subsidierelaties. Niet het belangrijkste op dit moment echter waarom in 2030 -64.000,- (toch nog een verwijzing naar de nota kaders ☺)	De indexatie van de subsidieclusters wordt jaarlijks meerjarig bijgesteld. De hoogte van het bedrag wordt enerzijds bepaald door het actualiseren van de indexeringspercentage en anderzijds door grondslag (structureel subsidieplafond voorgaand jaar) waarop het percentage wordt losgelaten. De geactualiseerde meerjarige indexpercentages vallen iets lager uit dan de percentages zoals opgenomen in de begroting 2026 - 2029. Daarnaast is de grondslag veranderd, met name als gevolg van het raadsbesluit jeugdhulpverlening Valkenswaard (29-1-2026). Voor de jaren 2027 - 2030 geeft dit een positief effect, echter in 2030 dient ook de indexering jaarschijf 2030 verwerkt te worden. Per saldo dan een negatief effect van € 64K.
118	pr5: wedert buitenkassa	D66	RP	68	Is het college van mening dat deze 167 kE een doelmatige verbetering van de kassaruimte is? Kunnen we dan niet beter de buitenkassa weghalen en de binnenkassa gebruiken en dan de deur tussen de kleedkamers en het buitenbad openzetten?	Ja, dit is een doelmatige verbetering van de kassaruimte. Hiermee wordt voldaan aan de huidige en toekomstige ARBO eisen. De binnen kassa is niet geschikt omdat er dan grote aantallen bezoekers binnen het gebouw komen zonder toezicht, ook is de looproute binnen niet geschikt voor deze aantallen bezoekers.
119	Toegangssysteem en wachtrijen	CDA	RP	68	Welke maatregelen onderzoekt of neemt het college om lange wachtrijen te verkorten, zodat wachtenden snel en veilig worden geholpen? Hoe wordt rekening gehouden met de extra wachttijd door beveiligingsmaatregelen?	De Wedert onderzoekt hoe wachtrijen kunnen worden verkort en bezoekers veilig en vlot kunnen worden geholpen. Daarbij kijken we onder meer naar de inzet van personeel, de inrichting van de entree en het stroomlijnen van het toegangs- en controleproces. Beveiligingsmaatregelen blijven mogelijk nodig, maar we zoeken naar een goede balans tussen veiligheid en doorstroming, zodat deze maatregelen zo min mogelijk extra wachttijd veroorzaken.
120	programma 6; Hervormingsagenda jeugd	PRO	JD	69	Hoe borgen we dat bij een hulpvraag van een jeugdige naar het hele gezin en domeinoverstijgend wordt gekeken, zodat onderliggende problematiek bij bijvoorbeeld ouders, bestaanszekerheid, wonen of een scheiding wordt meegenomen?	Dit is onderdeel van de vraagverheldering voorafgaand aan de inzet van jeugdhulp én tijdens de evaluatiemomenten gedurende het hulptraject. Jeugdconsulenten en hulpverleners kijken daarbij niet alleen naar de hulpvraag van de jeugdige, maar naar de situatie van het gehele gezin. We beogen dit komende periode door te ontwikkelen, met onder andere meer aandacht voor bestaanszekerheid.
121	programma 6	PRO	JD	69	Hoe worden cliënten en ervaringsdeskundigen betrokken bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het beleid binnen het sociaal domein, en hoe wordt hun inbreng zichtbaar benut?	Via Samen voor Jeugd worden drie keer per jaar cliëntbijeenkomsten georganiseerd, waarin jongeren met wethouders en beleidsadviseurs in gesprek gaan over actuele thema's binnen de jeugdhulp. De inzichten uit deze gesprekken worden betrokken bij de verdere ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid. Daarnaast wordt het lokale cliëntervaringsonderzoek jeugd momenteel doorontwikkeld, zodat ervaringen en signalen van cliënten nog beter kunnen worden geanalyseerd en benut ten behoeve van beleidsontwikkeling. Breder binnen het sociale domein heeft de gemeente contacten met vertegenwoordigers van verschillende groepen inwoners om beleid en uitvoering vorm te geven. Bijvoorbeeld met organisaties voor ouderen, mensen met een beperking en uiteraard breed vrijiwilligersorganisaties. Met het wijkgericht werken zijn er direct (én in samenwerking met veel vrijwilligers en

						professionals in de wijk) veel contacten met wijkbewoners. Dat levert niet alleen waardevolle input voor beleid op, maar ook voor de dagdagelijkse uitvoering. Ook voor de Wmo onderzoeken we hoe we het cliëntervaringsonderzoek kunnen doorontwikkelen.
122	programma 6	PRO	JD	70	Hoe gaan we monitoren of de inzet op preventie, het voorliggend veld en het Stevig Lokaal Team daadwerkelijk leidt tot eerdere en lichtere ondersteuning en, waar mogelijk, minder inzet van specialistische jeugdhulp?	Aan de voorkant worden gezamenlijk duidelijke doelen en beoogde resultaten vastgesteld, die periodiek zowel procesmatig als inhoudelijk door middel van indicatoren worden gemonitord. Daarbij moet worden onderkend dat de effecten van preventie zich niet altijd direct laten meten en dat de instroom in specialistische jeugdhulp mede wordt beïnvloed door maatschappelijke en externe ontwikkelingen. Hierdoor is een directe oorzaak-gevolgrelatie niet altijd eenduidig vast te stellen.
123	Loonkostensubsidie (LKS)	VOTE	BB	71	Wat wordt precies bedoeld met de ‘extra inzet op LKS’? Gaat het om een toename van het aantal inwoners dat voor LKS in aanmerking komt, of zet de gemeente ook extra capaciteit in om inwoners naar werk te begeleiden en bij werkgevers te plaatsen?	Met extra inzet, wordt in dezen bedoeld dat wij in de uitvoering actief sturen om LKS in te zetten bij mensen waarvoor dit nodig is, met als doel dat meer mensen aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Wij hanteren hier actief beleid op en het aantal inwoners met een LKS neemt toe.
124	pr5: lasten Media	D66		72	Wat valt er onder lasten post 5.2 Media van 837 kE?	Openbare Bibliotheek en Licentie lokale omroep.
125	pr5: lasten Accommodaties	D66	RP	72	Waarom is post lasten 5.2 accommodaties met bijna 800 kE (17%) gestegen tussen realisatie 2025 en begroting 2027?	Dit verschil heeft voornamelijk te maken met hogere ramingen voor kapitaallasten op dit taakveld (€ 670.000). Dit is ontstaan na verschuiving vanuit een ander taakveld, namelijk taakveld 5.1, circa € 500.000. Ook zijn hier nieuwe of aanvullende investeringen in geraamd (HOD, SVV, AVV, Wedert, Belleman). Regelmatig wordt gekeken of de kapitaallasten van verschillende investeringen op het juiste taakveld staan en indien nodig opgeschoond. Daarnaast zien we ook een toename van personeelskosten op dit taakveld (in lijn met indexering).
126	pr5: baten recreatie	D66	JD	72	Waarom is post baten openbaar groen en recreatie met bijna 1 ME afgenomen tussen realisatie 2025 en begroting 2027?	In 2025 is er 723.000 euro aan GOB-subsidie gerealiseerd en 121.000 euro aan inkomsten (subsidie) voor zwerfafval. Dit zijn incidentele baten en worden niet in 2027 voorzien. Daarnaast zijn er nog enkele kleine subsidies in 2025, die niet begroot zijn in 2027.
127	Eigen bijdrage WMO	VOTE	BB	72	Op pagina 72 staat dat de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage beoogd is per 1 januari 2027. In de beantwoording van de vragen bij de Nota Kaders (vraag 36) schreef het college dat de invoering is uitgesteld naar 2029. Welke datum klopt, en wat is het verwachte financiële effect?	Invoering inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage: Na eerdere uitstellen is de invoering nu op z'n vroegst per 1 januari 2028 voorzien. In het coalitieakkoord is aanvullend afgesproken dat huishoudelijke hulp als Wmo-maatwerkvoorziening per 1 januari 2029 wordt geschrapt. Omdat inkomens- en vermogensgrenzen en de hoogte van de toekomstige eigen bijdragen nog niet bekend zijn, is nog geen financieel effect te berekenen.
128	Kosten levensonderhoud (jongeren bijstand)	VOTE	JD	72	Op pagina 84 wordt aangegeven dat het aantal jongeren in de bijstand een stijgende lijn laat zien. Jongeren stromen vaker in en stromen minder snel uit. Welke maatregelen neemt de gemeente om deze ontwikkeling te keren? Zet de	Dit is een landelijk ontwikkeling die nu een aantal jaar zichtbaar is, waarvoor niet 1 oorzaak aan te wijzen is. Het betreft hier een doelgroep die als eerste geraakt wordt als de economie of de arbeidsmarkt verandert. Denk aan het verdwijnen van tijdelijk werk na de Covid-periode. Daarnaast stromen er relatief veel jongere statushouders de bijstand in en is de problematiek

					gemeente hierbij ook preventief in op het voorkomen van instroom in de bijstand, bijvoorbeeld door jongeren eerder in beeld te krijgen en richting opleiding of werk te begeleiden?	complexer geworden binnen de volledige doelgroep. Gedeeltelijk is dit een reactie op o.a. de verzwaarde toelatingseisen van de Wajong sinds 2015. Doordat jongeren hier minder snel voor in aanmerking komen, zijn de jongeren genoodzaakt om terug te vallen op de ondersteuning die de gemeente biedt bij het vinden van werk, scholing en inkomen. Deze ontwikkeling vraagt om meer maatwerk en intensieve begeleiding. We zijn ons bewust van deze ontwikkelingen en onderzoeken op welke vlakken er begeleiding nodig en mogelijk is. Ergon zorgt voor een bredere infrastructuur van haar dienstverlening, waaronder voor jongeren. Ook is Ergon zich bewust van het belang van een partnership met onderwijsinstellingen, zodat er een sterke aansluiting is tussen werk en school. Jongeren zonder startkwalificatie zich ontwikkelen en mogelijk een praktijkverklaring bemachtigen. Door de Wet van school naar duurzaam werk kun je preventief aanhaken voor jongeren die dreigen uit te vallen. We zijn ons bewust van de ontwikkelingen in de instroom van jongeren en blijven onderzoeken op welke vlakken er begeleiding nodig en mogelijk is.
129	Jeugd: uitvoeringsplan en GR samen voor de jeugd	VOTE	JD	73,79	Het college ontwikkeld in 2026 een uitvoeringsplan jeugd ‘met keuzes’ om o.a. naar een financieel houdbaarder perspectief te werken. Wanneer komt dit plan naar de raad en welk financieel effect verwacht het college? Wat zijn de verwachte financiële gevolgen van de GR Samen voor de Jeugd vanaf 2027?	Het uitvoeringsplan bevat activiteiten gericht op normaliseren, preventie en het ontwikkelen van een Stevig Lokaal Team. Daarmee wordt gericht aan de voorkant geïnvesteerd, zodat ondersteuning zoveel mogelijk binnen de eigen leefomgeving, het voorliggende veld en het lokale team kan plaatsvinden. Met deze beweging beogen we specialistische jeugdhulp duurzaam toegankelijk en betaalbaar te houden. Indien voor de uitvoering aanvullende inhoudelijke keuzes of financiële middelen nodig zijn die de door de raad reeds vastgestelde kaders overstijgen, wordt hierover een afzonderlijk voorstel ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De financiële gevolgen van de GR Samen voor Jeugd zijn momenteel nog niet concreet in beeld, maar het is aannemelijk dat deze ontwikkeling tot meerkosten zal leiden.
130	Woonleefcirkels	VOTE	BB	74	Welke woonleefcirkels worden in 2027 uitgebreid, op welke locaties en met welke concrete activiteiten? Hoe is bepaald dat het structurele budget van € 62.000 daarvoor toereikend is?	We betrekken de lessen uit de evaluatie van de Woonleefcirkel Hart van Valkenswaard (Adviesrapport begin 2026 aangeboden aan uw raad) bij afwegingen voor Woonleefcirkels elders. We identificeren geschikte locaties voor opschaling van woonleefcirkels en zorgen voor een goede combinatie van wonen, zorg, voorzieningen en ontmoeting. Daarbij is het belangrijk te beseffen dat elke toekomstige woonleefcirkel maatwerk is. In andere wijken dan het centrum van Valkenswaard, zijn immers al bestaande structuren waarop we moeten aansluiten. Van “kopiëren-plakken” kan bij dit soort projecten geen sprake zijn. Financieel en personeel commitment van onze partners is een voorwaarde, om het gemeentelijke budget van € 62.000 (zie hieronder) per woonleefcirkel per jaar toereikend te kunnen laten zijn.

						Werkbudget € 50.000,- Inzet projectleider € 20.000,- Personele inzet deelnemende partijen € 25.000,- Inzet Opbouwwerk via Cordaad € 30.000,- TOTAAL KOSTEN PER JAAR € 125.000,- *waarvan kosten voor gemeente* € 61.667,-
131	Zorgcentra en verbonden partijen	CDA	BB	76-77	Waarom zijn zorgorganisaties zoals Valkenhof niet opgenomen bij de verbonden partijen? Welke samenwerkingsrelatie heeft de gemeente met deze organisaties en hoe worden zij betrokken bij het sociaal beleid?	Valkenhof is in de definitie geen verbonden partij van de gemeente, conform de definities van het BBV. Daarom is deze niet opgenomen bij de verbonden partijen. De gemeente heeft met Valkenhof contracten voor Wmo ondersteuning, en verder is er onder andere samenwerking in de Woonleefcirkel. Valkenhof is verder betrokken in verschillende netwerken en overleggen op onderdelen van het sociaal beleid en de uitvoering daarvan.
132	Subsidies ouderen en mensen met een beperking	CDA	BB	77 en 151–152	Welke subsidies ontvangen ouderenorganisaties en organisaties voor mensen met een beperking, zoals De Zonnebloem? Kan het college per organisatie de bedragen, doelen en eventuele wijzigingen voor 2027 inzichtelijk maken?	Op de website van de gemeente worden de verleende subsidies voor 2027 gepubliceerd. Daar verwijzen we u naar
133	Sociaal Domein	PRO	BB	78	Wanneer wordt de startnotitie Evaluatie Beleidskader Sociaal Domein voorgelegd aan de raad?	Dit staat gepland voor cyclus 3 in 2027.
134	Sociaal Domein	PRO	BB	79	Het monitoren van de resultaten is voor de raad zeer interessant. Wanneer deelt u de uitkomsten van de monitoring met de raad?	Uw raad wordt in kwartaalbijeenkomsten sociaal domein op de hoogte gebracht van de (cijfermatige) ontwikkelingen. Resultaten van nieuwe monitorings-inzichten maken daar onderdeel van uit. In de beantwoording van vraag 122 wordt de monitoring verder toegelicht.
135	Personen met bijstandsuitkering	VOTE	BB	79	Hier is onze realisatie 169 per 10.000 inwoners. Maar onze doelstelling is ook 169. Waarom is de doelstelling niet lager?	Het aantal personen in een bijstandsuitkering in 2025 in Valkenswaard is 169 per 10.000 waar dit landelijk ruim 281 per 10.000 bedraagt. Er zit historisch gezien landelijk een lichte stijging in het bijstandsbestand die ook nu doorstijgt, waardoor de doelstellig om het bijstandsvolume in 2027 gelijk te houden aan het bijstandsvolume van 2025 een hele scherpe doelstelling is.
136	Jongeren met jeugdhulp	VOTE	JD	79	Het aandeel jongeren met jeugdhulp in Valkenswaard (16%) ligt hoger dan het landelijke gemiddelde (13,7%). Tegelijkertijd zetten we in op preventie en het versterken van het voorliggend veld. Welke factoren liggen ten grondslag aan het relatief hoge aandeel, welke concrete resultaten heeft onze preventieve aanpak tot nu toe opgeleverd en wat is volgens het college aanvullend nodig om het gebruik van jeugdhulp daadwerkelijk terug te dringen?	@Lotte Martens Het hogere aandeel jeugdigen met jeugdhulp in Valkenswaard is niet aan één oorzaak toe te schrijven. Het gebruik van jeugdhulp wordt beïnvloed door diverse factoren, zoals bevolkingssamenstelling, sociaaleconomische kenmerken, verwijspatronen en de toegankelijkheid van voorzieningen. Daardoor zijn verschillen tussen gemeenten niet altijd rechtstreeks te verklaren. Onze preventieve aanpak draagt bij aan het voorkomen en vroegtijdig herkennen van zorgen of (beginnende) problemen, waarbij waar nodig passende ondersteuning wordt ingezet, waar mogelijk binnen het eigen netwerk, voorliggend veld of preventief aanbod. Denk hierbij aan (de regisseur)

						Kansrijke Start en het schoolmaatschappelijk werk als functies in deze preventieve aanpak. Daarbij moet worden onderkend dat de effecten van preventie zich niet altijd direct laten meten en dat de instroom in specialistische jeugdhulp mede wordt beïnvloed door maatschappelijke en externe ontwikkelingen. Hierdoor is een directe oorzaak-gevolgrelatie niet altijd eenduidig vast te stellen. Om de instroom naar specialistische jeugdhulp te verminderen en daarmee toegankelijk te houden voor jeugdigen die het nodig hebben, wordt ingezet op de onderdelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Zie hiervoor het antwoord op vraag 116. Er is een samenhangende aanpak nodig, gericht op het integraal ondersteunen van gezinnen en het duurzaam investeren in preventie. Daarbij zetten we in op normaliseren, het versterken van de pedagogische basis en passende ondersteuning zo dichtbij mogelijk. Voor het hele sociaal domein ontwikkelen we onze Stevige Lokale Teams o.a. daarvoor.
137	Programma 7	PRO	RP	83	In het raadsakkoord hebben we afgesproken dat we geen roundup meer tolereren op gemeentelijke gronden; waar kan ik dat terug vinden?	In de herziening van het pachtbeleid (gepland in 1e helft 2027) worden veel bestrijdingsmiddelen uitgesloten, waaronder het gebruik van roundup.
138	Programma 7	PRO	RP	83	In het raadsakkoord hebben we afgesproken dat we het stedelijk gebied **meetbaar** gaan vergroenen (b.v. met een groennorm) te beginnen met de meest versteende wijken; waar kan ik dat terug vinden?	@bouke Bootsma Vanuit het uitvoeringsprogramma duurzaamheid worden kansrijke locaties voor het invoeren van de 3-30-300 groennorm in kaart gebracht met daarbij de vergroeningsmaatregelen die moeten leiden tot meer schaduw, koelte en biodiversiteit. Daarbij stimuleren we burgerparticipatie om locaties aan te dragen die niet voldoen aan deze norm, maar waar wel kansen liggen. Door middel van acties, zoals de gratis aanleg van geveltuinen, tuinschetsdag en gratis bomen dag stimuleren we de vergroening in de wijk. Onze SMART-doelstelling op dit onderwerp is: ”In 2040 voldoet 90% van het stedelijk gebied aan de 3/30/300 norm waarbij rekening wordt gehouden met tenminste 60% schaduw bij alle buiten recreatie locaties”. De voortgang houden we bij door de volgende indicatoren: percentagekansrijke locaties getoetst, percentage benodigde maatregelen uitgevoerd, aantal aangedragen adoptiegroen locaties, aantal gerealiseerd m2 groen, aantal deelnemers en aantal geselecteerde en uitgevoerde locaties met aantoonbare klimaatwinst cf. 3-30-300.
139		VL	BB	83	Afschaffen fashioncheques opmerking m.b.t. formulering Cheques zijn niet afgeschaft.	Niet van toepassing
140	pr6: indexeringen sociaal	D66	BB	84	kan het college een nadere toelichting of uitsplitsing geven waarom 'indexering WMO voorzieningen' en 'indexering jeugd maatwerkvoorzieningen' met 300 kE per jaar, jaar na jaar, verwacht wordt? En hoe lang verwachten we dat deze stijging zich verder voortzet?	Zorgaanbieders hanteren op hun tarieven een jaarlijkse indexering. Deze indexeringen zijn in de begroting meerjarig opgenomen en verwerkt als cumulatieve stelposten. De indexering blijft een jaarlijks terugkerend effect.

141	Huishoudelijke hulp	FVD	BB	84	1. Hoe kan het dat de gemeente heeft gerekend met een prijsstijging van 2,7%, terwijl de echte kosten in de zorg bijna twee keer zo hoog uitvielen (5,13%)? 2. Waar is die 2,7% destijds op gebaseerd en waarom zijn de bekende stijgingen van de zorg-cao's en de inflatie niet op tijd meegenomen? 3. Wat gaat het college doen om ervoor te zorgen dat de financiële voorspellingen in de zorg voortaan wel kloppen, zodat we niet weer voor dit soort verrassingen staan?	1: De Nota kaders vormt de basis voor de begroting 2026. Ten tijde van het opstellen van de Nota Kaders 2026 (voorjaar 2025) was de definitieve indexering van aanbieders nog niet bekend. Hierop zijn de budgetten in de begroting bijgesteld. 2: In tegenstelling tot de Contractstandaarden Jeugd, bevat de contractstandaarden Wmo geen voorgeschreven indexeringspercentage. Voor de indexering van de Wmo is Prijs bruto binnenland product gehanteerd (pbbp) voor jaarschijf 2026, zoals gepubliceerd in Bijlagen bij Centraal Economisch Plan (CEP) 2025. Bijstelling van het indexeringspercentage heeft plaatsgevonden in de Bestuursrapportage 2026 en tegelijkertijd is de bijstelling opgenomen in de Nota Kaders 2027 / begroting 2027 zoals nu voor ligt; 3: Vanaf begroting 2027 is voor de indexering Wmo aangesloten bij de indexeringsmethodiek / percentage voor jeugd (OVA- en PPC-percentage). Dit (voorlopige) percentage is tijdig beschikbaar en wordt gehanteerd door de aanbieders.
142	Bijstelling WMO voorzieningen Eigen bijdrage CAK	FVD	BB	84	1. Waarom zijn de financiële gevolgen van de plannen voor 2026 en 2027 nu nog steeds niet doorgerekend, terwijl deze landelijke en lokale wijzigingen al lang bekend zijn? 2. Is het college bereid om de raad zo snel mogelijk een overzicht te sturen met verschillende scenario's (een meevallend en een tegenvallend scenario), zodat we precies zien wat de gevolgen zijn voor de eigen bijdragen en het aantal cliënten? 3. Hoe gaat het college de financiën binnen de Wmo stabiel houden als de landelijke keuzes straks nadeliger uitpakken dan verwacht?	1: zie beantwoording vraag 127. 2/3: De invoering van de inkomens en vermogensafhankelijke bijdrage bij de WMO is op zijn vroegst per 1-1-2028 voorzien. Het is daarom nog niet mogelijk om scenario's met de raad te delen en om een antwoord te geven op uw derde vraag.
143	GALA/AZWA	VOTE	BB	84	De structurele lasten voor GALA/AZWA-activiteiten (€ 210.000) zijn gedekt uit rijksmiddelen, terwijl op p. 84 staat dat het nog niet bekend is welke financiële middelen er lokaal beschikbaar worden gesteld. Is het bedrag voor Valkenswaard over 2027 inmiddels bekend? Als het lager uitvalt: welke activiteiten vervallen dan, of wie draagt het verschil?	De in de begroting opgenomen € 210.000,- (baten en lasten) is gebaseerd op een voorzichtige inschatting van verwachte Rijksmiddelen. Medio 2026 is de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO gepubliceerd. Voor de Gemeente Valkenswaard zijn voor de jaren 2027, 2028 en 2029 respectievelijk € 449.959,-, € 541.725,- en 2029 € 625.829, opgenomen.
144	Hernieuwbare elektriciteit	PRO	RP	88	waarom geen doelstelling verhoging hernieuwbare elektra?	Er zijn momenteel geen directe sturingsmogelijkheden om dit percentage te verhogen. In de toekomst kan de gemeente, door bijvoorbeeld het vaststellen van zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek, proactief gaan sturen om dit percentage te verhogen. Tot die tijd bestaat dit percentage enkel uit natuurlijk aanwas van zonnepanelen op daken.
145	pr6: netto saldo sociaal	D66	BB	89	In hoofdstuk 6 worden forse autonome kostenstijgingen voor Jeugd en Wmo geraamd (totaal ong. 6 ME tussen 2025 en 2030). Kan het	De genoemde kostenstijging van €6 mln. herkennen we niet. Op basis van de in de begroting gepresenteerde lasten op de betreffende taakvelden komen wij uit op een stijging van circa €4 mln. tussen 2025 en 2030. Daarnaast is er

					college inzichtelijk maken welke inkomsten deze stijgingen (gedeeltelijk) blijkbaar compenseren, aangezien het netto saldo van programma 6 tussen realisatie 2025 en begroting 2030 'slechts' ong. 1,5 ME toeneemt?	sprake van een herverdelingseffect als gevolg van gewijzigde toerekening aan taakvelden jeugd en WMO per 2026. Dit maakt dat de bedragen met de jaarrekening 2025 niet 1-op-1 te vergelijkbaar. Voor de conclusie t.a.v. het programmasaldo dient bovendien niet alleen gekeken te worden naar jeugd en WMO, maar naar de ontwikkelingen van baten en lasten binnen het gehele programma 6. De totale lasten in programma 6 nemen in de periode 2025 -2030 met € 370K toe, terwijl de baten in dezelfde periode afnemen met €1,2 mln. Van een compensatie door extra inkomsten is geen sprake. Ook dient de stelpost indexaties (taakveld 0.8) hierin betrokken te worden, zoals opgenomen bij vraag 20.
146		VL	BB	89	ER is veel tijd en energie gestoken in het maken van een realistische begroting. Wij hebben onze twijfels of hier realistisch begroot is? De toename t.o.v. 2025 is bijna 1 miljoen t.o.v. 2026 zelfs lager. Dit terwijl we nog geen trendbreuk kunnen constateren over de kosten. Het tegendeel is eerder van toepassing. Bent u dat met ons eens? Zo ja dan lijkt het ons verstandig om hier in de begroting rekening mee te houden. De rekening komt uiteindelijk toch.	Bij de beantwoording gaan we ervan uit dat in de vraagstelling onder toename de totale toename van de lasten van programma 6 bedoeld wordt. De toename van de begrote lasten 2027 t.o.v. realisatie 2025 bedraagt €1,4 mln. en begroting 2027 t.o.v. begroting 2026 toont een afname van €0,5 mln. Wanneer de lasten 2027 worden afgezet tegen de lasten 2026 dan is de daling te verklaren door met name incidentele lasten die in de begroting 2026 zijn opgenomen, maar in begroting 2027 niet en daarnaast de doorgevoerde mutaties n.a.v. de vastgestelde bezuinigingsopdracht; - SPUK bekostigingsopvang ontheemden Oekraïne €1,21 mln. - Afloop van activiteiten Coronaherstelplan €0,21 mln. - SPUK Gala, einde regeling waarbij opgemerkt dat de voortzetting begroot is op programma 7, zie vraag 143) €0,14 mln. - Doorgevoerde bezuinigingsopdracht structurele formatie, subsidies en fashioncheques €0,38 mln. In de begroting wordt daarmee rekening gehouden met de ontwikkeling van stijgende kosten. Verder zijn onder programma 0 diverse stelposten opgenomen om toekomstige prijsindexering op te vangen.
147	Doorstroming	VVD	RK	90	Kan het college voor 2027 een kwantitatieve streefwaarde formuleren voor de gewenste doorstroming, bijvoorbeeld in het aantal huishoudens dat doorstroomt of het aantal woningen dat hierdoor beschikbaar komt voor andere doelgroepen?	We beschikken niet over een datasysteem dat daar voldoende inzicht in geeft.
148	Volkshuisvestingsprogramma	VVD	RK	90	In het raadsprogramma 2026-2030 is afgesproken de Woonvisie te actualiseren als vervolg op de Woonvisie 2023-2027. In de programmabegroting 2027-2030 wordt inmiddels gesproken over het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma, waarin onder meer het woningbouwprogramma wordt opgenomen.	Zoals toegelicht tijdens een recente kwartaalbijeenkomst met uw raad, is een belangrijke stap dat er regionale verdeelafspraken over betaalbaarheid gemaakt moeten worden. We vinden het te voorbarig om al aan te geven hoe we uitvoering gaan geven aan nog te maken afspraken. Wat wel al bekend en van belang is, is dat onze betaalbaarheidsopgave zal veranderen en daarmee afwijkt van de woonvisie. We worden verplicht 40% voor middeninkomens (betaalbare koopwoningen en middenhuur) te gaan programmeren. Tegelijkertijd zullen we ook sociale huurwoningen blijven

					Welke bestaande kaders uit de Woonvisie 2023-2027 voor individuele woningbouwontwikkelingen is het college voornemens over te nemen in het volkshuisvestingsprogramma? Kan het college daarbij specifiek ingaan op de huidige eisen ten aanzien van het aandeel sociale huur per woningbouwproject en de positie van Woningbelang bij de realisatie daarvan?	bouwen en is de positie van Woningbelang daarbij van belang, als zijnde de enige corporatie die momenteel wil bouwen in Valkenswaard.
149	Volkshuisvestingsprogramma	VVD	RK	90	Op welke wijze wordt invulling gegeven aan de afspraak uit het raadsprogramma om de Woonvisie te actualiseren, nu deze wordt vervangen door het volkshuisvestingsprogramma?	Door de nieuwe wet Regie op de Volkshuisvesting is er geen sprake meer van een woonvisie, maar dient de gemeente een volkshuisvestingsprogramma op te stellen. Het opstellen van dit programma is een collegebevoegdheid. Achteraf bezien is bij het opstellen van deze actie uit het raadsprogramma onvoldoende rekening gehouden met de op dat moment nog toekomstige wetgeving. Om uw raad in de gelegenheid te stellen richting te geven aan het programma, wordt uw raad in de eerste helft van 2027 gevraagd hiervoor uitgangspunten mee te geven.
150	Volkshuisvestingsprogramma	VVD	RK	90	Op welk moment en op welke wijze wordt de gemeenteraad voorafgaand aan de vaststelling van het volkshuisvestingsprogramma in positie gebracht om kaders mee te geven voor het woningbouwprogramma?	De door uw raad vast te stellen omgevingsvisie is het kaderstellende document voor het volkshuisvestingsprogramma, waarvan de woningbouwprogrammering onderdeel is. Zoals bovenstaand aangegeven wordt uw raad betrokken in de eerste helft van 2027.
151	Doorstroming	PRO	RK	90	Wat is het concrete doel van de gemeente met de doorstroming van ouderen uit eengezinswoningen?	Het doel van doorstroming is dat diverse typen huishoudens beter in hun huisvestingswensen kunnen voorzien. Zo komen ouderen in een levensloopbestendige woning terecht waar zij prettig oud kunnen worden. Het voordeel van doorstroming van ouderen is dat het meerdere verhuisbewegingen in gang zet, waardoor meerdere type huishoudens uiteindelijk een geschiktere plek op de woningmarkt vinden.
152	Doorstroming	PRO	RK	90	Kan het college onderzoeken of de doorstroming op de woningmarkt kan worden versneld door met alle relevante woningmarktpartners een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen, waarbij niet alleen wordt gestuurd op het realiseren van levensloopbestendige woningen, maar op de volledige woningketen die daarmee in beweging wordt gebracht?	Doorstroming wordt uiteindelijk bepaald door individuele inwoners die besluiten wel of niet te verhuizen. Zij zijn daarbij niet gebonden aan gemeentegrenzen. Een aanpak waarbij alle partijen worden betrokken, bereikt daarom niet per definitie de meest relevante groep. Woningcorporaties zetten zich wel specifiek in voor het bevorderen van doorstroming. Daarbij levert het toevoegen van seniorenwoningen de meeste verhuisbewegingen op de woningmarkt op.
153	Doorstroming	PRO	RK	90	Hoe wordt gemeten of de aanpak daadwerkelijk leidt tot doorstroming?	We hebben zelf geen eigen datasysteem dat daar inzicht in geeft. Het effect kan wel blijken uit toekomstige woningmarktonderzoeken.
154	Grondbeleid	PRO	RK	90	Wat zijn betaalbare koopwoningen	Conform de regionale begrippenlijst zijn dat in 2026 koopwoningen tot € 420.000. De prijsgrens voor 2027 is nog niet vastgesteld.

155	Startersleningen	VOTE	RK	90	Beslispunt 13 verhoogt het budget voor startersleningen met € 1,5 mln. tot € 6 mln., volgens het raadsvoorstel 'met een maximale aankoopprijs van 85% van de NHG-grens'. Op 10 september nam de raad de motie 'Verruiming Starterslening' aan. Die vraagt de grens te verhogen van 85% naar 90% van de NHG-grens, het maximale leenbedrag van € 30.000 te heroverwegen en de raad een voorstel te doen als het beschikbare bedrag ontoereikend is. Hoe voert het college deze motie uit? Is de € 1,5 mln. berekend op 85% of op 90% van de NHG-grens, en op het huidige maximum van € 30.000?	Het voorstel in de begroting om het budget voor startersleningen te verhogen is gebaseerd op de huidige verordening, waarin de grens op 85% is gesteld en het maximale bedrag op € 30.000. De motie zorgt ervoor dat een separaat raadsvoorstel wordt voorbereid om de verordening te wijzigen. De financiële consequenties van een gewijzigde verordening worden bij dat voorstel betrokken. In het 1e kwartaal 2027 wordt de verordening aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.
156	Woningbouw en netcongestie	CDA	RP	90-95	Welke woningbouwprojecten zijn aangemeld voor de regeling ‘stroom voor de komende tien jaar’? Welke projecten kunnen naar verwachting vóór 2030 worden uitgevoerd en welke belemmeringen en financiële risico’s spelen daarbij?	Op 1 oktober bent u hier per email via de griffie nader over geïnformeerd.
157	Salderingsregeling en huurders met zonnepanelen	CDA	RP	66–75 en 90–95	Is er overleg met woningcorporaties over de gevolgen van het vervallen van de salderingsregeling per 1 januari 2027 voor huurders met zonnepanelen? Welke maatregelen zijn mogelijk om huurders te informeren en financiële nadelen te beperken?	Het vervallen van de salderingsregeling is rijksbeleid en het is geen thema voor lokaal overleg met corporaties. Bij navraag is gebleken dat onze grootste woningcorporatie maatregelen treft om de huurder tegemoet te komen door de servicekosten van de zonnepanelen te verlagen tot het (berekend) niveau waarop de zonnepanelen weer renderen.
158	Aan de slag met opslag van energie	VVD	RP	91	In het raadsprogramma 2026-2030 is afgesproken om samen met bedrijven en buurten aan de slag te gaan met lokale opwek en opslag van energie. In de programmabegroting 2027-2030 wordt voor energieopslag met name gesproken over het faciliteren hiervan en het opstellen van een beleidskader. Welke vormen van energieopslag voor de middellange en lange termijn, bijvoorbeeld warmte-koudeopslag (WKO), heeft het college momenteel in beeld voor potentiële toepassing binnen de gemeente Valkenswaard?	Voor energieopslag lopen er momenteel verschillende sporen. Voor bedrijven wordt er gewerkt op de Schaapsloop aan een energie hub, Opslag van energie is een belangrijk onderdeel van deze energie hub. In de buurten moet er onderscheid gemaakt worden tussen aardgasvrije warmteoplossingen en het opslaan van reeds opgewekte energie. De warmteoplossingen worden uitgewerkt in het Warmteprogramma dat in 2027 aan uw raad wordt aangeboden. Voor het grootschalig opslaan van reeds opgewekte energie, wordt ook in 2027 een beleidskader grootschalige opwek van energie aangeboden aan uw raad.
159	Aan de slag met opslag van energie	VVD	RP	91	Welke van deze vormen kunnen volgens het college concreet worden ingezet om netcongestie in Valkenswaard te verminderen en op welke wijze?	De netbeheerder is primair verantwoordelijk voor het tegengaan en oplossen van netcongestie. Daarbij zet het college in op een productieve samenwerking tussen de netbeheerder en gemeente. Dit is van essentieel belang in het verzwaren en versterken van de energie infrastructuur.

						Als gemeente zijn keuzes nodig die netcongestie op termijn niet verergeren. Daarbij kunnen wij initiatieven, die een positief effect hebben op netcongestie, zoveel mogelijk faciliteren, tot wat binnen onze mogelijkheden valt. Het (toekomstig) beleid dat dat de impact van netcongestie moet verminderen: - Warmteprogramma - De uitwerking van de keuzes bij de RES 2.0 - Uitvoeringsprogramma energiebesparing '25-'29 - Brainport aanpak netcongestie - Beleidskader grootschalige opwek en opslag De volgende initiatieven worden ondersteund: - Inwonersinitiatieven door Energiek Valkenswaard - Energiehub op de schaapsloop - Potentieonderzoek groen gas
160	Aan de slag met opslag van energie	VVD	RP	91	Welke concrete resultaten wil het college in 2027 bereiken om toepassing van energieopslag voor de middellange en lange termijn in Valkenswaard dichterbij te brengen, en welke termijn heeft het college voor ogen waarbinnen de eerste concrete toepassing gerealiseerd kan worden?	Door de vaststelling van onderstaande beleidstukken zetten wij, onder andere, in op het faciliteren van energieopslag binnen de gemeente. - Warmteprogramma (2027) - RES 2.0 (2027) - Uitvoeringsprogramma besparing (reeds vastgesteld en in uitvoering) - Brainport aanpak netcongestie (2026) - Beleidskader grootschalige opwek en opslag (2027) Het college streeft ernaar om de realisatie van een energie hub met energieopslag te blijven faciliteren op de Schaapsloop zolang de ondernemers deze wens hebben en houden.
161	Versnellen woningbouw met 100-dagen model van Veldhoven	VVD	RK	91	In het raadsprogramma 2026-2030 wordt het 100-dagenmodel van de gemeente Veldhoven expliciet genoemd als mogelijkheid om woningbouw te versnellen. Daarbij wordt voor principeverzoeken een maximale doorlooptijd van 100 dagen gehanteerd. In de programmabegroting 2027-2030 zien wij niet terug of een dergelijke norm ook in Valkenswaard wordt ingevoerd. Is het college bereid om vanaf 2027 voor principeverzoeken voor woningbouwinitiatieven een maximale doorlooptijd van 100 dagen als prestatienorm vast te leggen en hierover periodiek te rapporteren? Zo nee, welke belemmeringen ziet het college om deze norm te hanteren en op welke wijze kan daarbij worden geleerd van de werkwijze van de gemeente Veldhoven	In week 37 is gemeente Veldhoven bezocht over de woningbouwversnelling. De komende periode wordt bekeken welke onderdelen van hun proces toepasbaar zijn voor een Valkenswaardse versnellingsaanpak. Deze aanpak en de uitgangspunten (zoals doorlooptijden) verwachten we in de loop van 2027 lopend te hebben. We informeren de raad hier t.z.t. over. Nu worden overigens aanvragen voor woonbouwontwikkeling met prioriteit behandeld.
162	Versnellen	PRO	RK	91	Kan het college onderzoeken of het versnellen van de woningbouw kan worden versneld door	Het college onderzoekt verschillende mogelijkheden om woningbouw te versnellen. In het kader van het raadsprogramma is onder meer een

					met alle relevante woningmarktpartners een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen, waarbij niet alleen wordt gestuurd op het realiseren van woningen, maar op de volledige woningketen die daarmee in beweging wordt gebracht?	werkbezoek gebracht aan de gemeente Veldhoven om te bezien welke verbeteringen in onze werkprocessen mogelijk zijn. Daarnaast onderhoudt de gemeente structureel contact met verschillende stakeholders op de woningmarkt. Een gezamenlijke bespreking met alle betrokken partijen is niet altijd effectief, omdat uiteenlopende belangen kunnen leiden tot een minder gerichte en efficiënte aanpak.
163	Duurzaam energiesysteem	VOTE	RP	91	Er wordt ingezet op het verminderen van netcongestie en het onderzoeken van een energiehub op bedrijventerreinen. Wordt daarbij ook gekeken naar een GTO om beschikbare netcapaciteit gezamenlijk te benutten, en welke concrete stappen zet het college hierin in 2027?	GTO's staan in principe aan de basis van de aanpak om deze energiehubs te realiseren. Veel bedrijven ervaren dat zij tegen het piekvermogen aan zitten en hierdoor niet kunnen groeien. GTO's kunnen hierbij, indien technisch mogelijk, een kans bieden. De technische mogelijkheden van GTO's zijn in kaart gebracht en deze zijn op meerdere locaties technisch mogelijk. Op korte termijn zal er een intentieverklaring getekend worden door meerdere ondernemers, de gemeente, en andere betrokken partijen t.b.v. deze GTO's en energiehubs. Hiermee worden inspanningen uitgesproken en zullen op 1 juli 2027 de haalbaarheid en de overeenstemming tussen partijen duidelijk zijn over vervolg van dit project.
164	Voorzieningen bij woningbouw	VOTE	RK	91	In het raadsprogramma wordt het belang van voldoende voorzieningen bij nieuwe woningbouwontwikkelingen benadrukt. In Programma 8 van de programmabegroting wordt hier echter beperkt aandacht aan besteed. Hoe geeft het college de komende jaren invulling aan het waarborgen dat voorzieningen meegroeien met nieuwe woningbouwontwikkelingen?	Dit werken we de komende jaren uit via een separaat themagericht omgevingsprogramma.
165	Indicatoren	VL		91	Waarom zijn de indicatoren gelijk gehouden?	Omdat hier geen bijstellingen op gedaan zijn, of andere ambities voor zijn opgenomen.
166	Woningaanbod	PRO	RK	92	Worden de uitgangspunten uit de woonvisie toegepast? "Twee derde daarvan dient toegevoegd te worden in het betaalbare segment (sociale huur, middenhuur of koop tot € 355.000). Het gaat 30% sociale huur en een nader te bepalen verdeling tussen middenhuur en betaalbare koop."	Als gevolg van de Wet versterking regie volkshuisvesting wordt Valkenswaard verplicht om minimaal 40% voor middeninkomens (middenhuur en betaalbare koop) te programmeren. Ook worden regionale verdeelafspraken gemaakt over betaalbaarheid en dus het aandeel sociaal. Deze betaalbaarheidsgrenzen worden jaarlijks geactualiseerd.
167	Capaciteit bouwplantoetsing	VOTE	RK	93	Welke huidige doorlooptijd/werkvoorraad vormt de onderbouwing voor de extra capaciteit bij bouwplantoetsing? Op welke doorlooptijd en werkvoorraad stuurt het college eind 2027?	Op jaarbasis krijgen we tussen de 500 en 600 aanvragen. Onze werkvoorraad bedraagt momenteel ca 200 lopende aanvragen. Van conceptverzoeken tot formele aanvragen. Het streven is om voor vergunningsaanvragen binnen de wettelijke termijnen te blijven. Dat lukt voor de eenvoudiger aanvragen. Voor de zgn. Bopa's lukt dat niet, daarmee volgen we de landelijke trend. Voor conceptverzoeken gelden geen wettelijke termijnen maar wij vinden de huidige doorlooptijden niet acceptabel. Wij streven ernaar om deze ten minste met een maand terug te brengen. Een gemiddelde aanvraag duurt ca 30% langer dan vroeger, vóór de Omgevingswet. Bij 600 aanvragen is dat minstens een fte.

168	Samen Valkenswaardig	FVD	RP	97	1. Wat zijn alle dingen waar Samen Valkenswaardig zich mee bezighoudt? 2. Welke meetbare voor- en nadelen zitten eraan? 3. Hoe zijn de kosten opgebouwd, graag met specificering, en waar wordt het concreet aan uitgegeven? 4. Wat zijn de consequenties als we stoppen met Samen Valkenswaardig? 5. Hoe zou dit er in begroting uitzien als we besluiten om hiermee te stoppen/ hoe zouden we het er dan uit moeten amenderen?	Samen Valkenswaardig is een samenwerkingsverband van inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de gemeente. SV heeft als doel om inwoners op een vernieuwende, verrassende en positieve manier te informeren over duurzaamheid. Daarnaast is het doel om inwoners in beweging te krijgen om te verduurzamen. De primaire doelgroep van de activiteiten van SV zijn kinderen van 4 tot 15 jaar waarbij de “bijvangst” de (groot)ouders zijn. Het biedt een podium voor initiatieven en gemeentelijke activiteiten en maakt het mogelijk inwoners op een laagdrempelige, concrete manier te bereiken. Een belangrijk voorbeeld is het Samen Valkenswaardig Festival, dat circa 3.000 bezoekers trekt. Daarnaast worden op het platform activiteiten georganiseerd zoals: het bieden van een podium richting inwoners voor activiteiten op het gebied van energiearmoede, netcongestie, inkoopacties voor isolatie en subsidies, energiecoaches, tegelwippen, boomplantdag, goedkope duurzame producten, educatieprojecten om er een paar te noemen. Hierbij ligt de nadruk op beleving en iets tastbaars doen in plaats van dat we als gemeente wéér een brief sturen. Het voordeel is dat wij inwoners op deze manier wel weten te bereiken. De jaarlijkse kosten bedragen € 30.000 voor website, drukwerk, film/video’s, promotie, loonkosten voor een lokale organisator/verbinder en inhoudelijke ondersteuning van de Samen Valkenswaardig partners. Daarnaast is in 2027 en 2029 € 50.000 opgenomen voor het festival, waarover u via het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid op 24 april 2026 over bent geïnformeerd. Stopzetting betekent dat deze samenwerking, het festival en dit communicatieplatform vervallen. Uw griffier kan u adviseren over of ondersteunen bij het opstellen van het amendement.
169	Gemiddelde WOZ Waarde	VOTE	RK	97	Bij de gemiddelde WOZ-waarde staat € 501.000 als doelstelling in 2027. Wat bedoelt u hiermee?	Dat de verwachte woningwaarde gemiddelde woningwaarde voor 2027 €501.000 bedraagt in Valkenswaard, op basis van de prognoses van het CBS.
170		VL	RP	101	Indicator hernieuwbare elektriciteit. Waarom 0,2 lager dan wel gelijk aan? IS er geen ontwikkeling in (te verwachten)?	Er zijn momenteel geen directe sturingsmogelijkheden om dit percentage te verhogen. In de toekomst kan de gemeente, door bijvoorbeeld het vaststellen van zoekgebieden, proactief gaan sturen om dit percentage te verhogen. Tot dit tijd bestaat dit percentage enkel uit natuurlijk aanwas van zonnepanelen op daken.
171	Groen gas	PRO	RP	105	“onderzoek naar potentie van groen gas” - ondertussen willen we van het gas af – hoe moeten we dit zien, wat wordt precies uitgezocht?	Groen gas is een hernieuwbaar gas met een zeer lage broeikasgasuitstoot, maar niet per definitie volledig broeikasgasneutraal. Groen gas biedt echter, buiten een aardgasvrije samenleving, nog andere voordelen voor bijvoorbeeld de ontwikkeling van het buitengebied, (alternatief) landbouwinkomen en lokaal eigendom met energiegemeenschappen. De gemeente wil achterhalen welke rol groen gas in de energiemix kan hebben en welke haalbaarheid/potentie dit heeft. Als er voldoende potentie is kunnen er burgerinitiatieven zoals energiegemeenschappen hierop ontstaan, waarbij de gemeente een faciliterende en toetsende rol heeft.
172	Weerstandvermogen	VOTE	RP	105-108	Welke drie verbonden partijen vormen samen het risico van € 2.037.000, en voor welk bedrag per partij?	Het betreffen drie verbonden partijen met geen of beperkt eigen vermogen: GRSA2: bijdrage 13,1 miljoen: risico 1,3 miljoen VRBZO: Bijdrage 2,7 miljoen, risico 0,27 miljoen

						Cure: Bijdrage 4,4 miljoen; risico 0,45 miljoen
173	Optoppen (woningbouwprogramma)	PRO	RK	106	“mogelijkheden verruimen” - moeten we denken aan minder regels, procedures vereenvoudigen?	Dat zijn inderdaad aspecten die met elkaar samenhangen en waarnaar gekeken wordt bij het onderzoeken van de mogelijkheden om deze te verruimen.
174	Baten overhead	PRO	RP	112	De lasten van overhead zijn duidelijk, maar waar moeten we aan denken bij baten (aangaande overhead)?	Het betreffen hier een aantal kleine inkomstenposten op overhead voor gebouwen (subsidies, terug ontvangsten waar kosten tegenover staan).
175	Bouwleges en betaalbaar wonen	VOTE	RK	116	Bouwleges zijn 122% kostendekkend: bouwers betalen samen circa € 250.000 meer dan de kosten. Welk deel daarvan komt uit woningbouw? En hoeveel betaalt een woning met sociale huur of betaalbare koop gemiddeld aan leges bovenop de kostendekkendheid?	€ 250.000 is het verschil tussen de som van de totale kosten en de som van totale (leges)opbrengsten van alle bouwwerken samen. Om die reden is € 250.000 niet op te delen in type bouwwerken. De leges voor woningbouw is niet opgedeeld in doelgroepen zoals sociale huur of betaalbare koop. De legestarieven zijn opgedeeld in type woningen zoals rijtjeswoning, half vrijstaande woning, vrijstaande woning, appartement kleiner of groter dan 200 m2 e.d.
176	Elektriciteitsnet, straatwerk en riolering	CDA	RP	14-15,31-33 en 118-133	Hoe wordt geborgd dat straatwerk na werkzaamheden aan het elektriciteitsnet goed wordt hersteld en verkeershinder beperkt blijft? Wordt onderzocht of verharding of riolering gelijktijdig kan worden vervangen wanneer een straat toch openligt?	Vergunningsaanvragen worden beoordeeld op de benodigde verkeersmaatregelen waarbij het standpunt wordt gehanteerd dat wegen slechts worden afgesloten als de verkeersveiligheid en veiligheid voor werknemers daarom vragen. Straatwerk moet voldoen aan het handboek kabels en leidingen, waarop ook wordt getoetst en opgeleverd. Bij werkzaamheden of grote projecten wordt samenwerking altijd onderzocht. Regelmatig is dat mogelijk soms ook niet.
177	Speelvoorzieningen centrum	CDA	JD	118–133*	Wanneer worden de speelvoorzieningen voor kinderen in het centrum hersteld of vernieuwd? Welke voorzieningen betreft het, wat zijn de kosten en uit welk budget worden deze betaald?	Zoals eerder aangegeven zijn deze elementen niet te herstellen. Beschadigde/ kapotte elementen worden verwijderd. Deze werkzaamheden worden betaald uit het resterende budget puntjes op de ‘i’ Masterplan Centrum.
178	Weerstandsvermogen	D66	CO	124	Cyberdreigingen: hoeveel fte werkt er bij de gemeente (cq de GRSA2) aan informatiebeveiliging / cyberdreigingen en acht het college dit voldoende om de organisatie adequaat (digitaal) te beveiligen?	Binnen de A2 is ongeveer 2 fte specifiek actief op het gebied van informatiebeveiliging. Daarnaast dragen medewerkers vanuit informatievoorziening, ICT-beheer en de rest van de organisatie bij aan het beschermen van informatie en het vergroten van de weerbaarheid tegen cyberdreigingen. Ook wordt gebruikgemaakt van externe expertise en landelijke ondersteuning. Door de toenemende dreigingen en ontwikkelingen op digitaal gebied blijft verdere versterking van informatiebeveiliging en digitale weerbaarheid noodzakelijk.
179		VL	RP	129	Toename OZB. Wat is het bedrag dat toegerekend kan worden aan de uitbreiding areaal?	Circa € 50.000, exclusief indexatie.
180	Leges	D66	RP	133	2.8 overige activiteiten: waarom begroot het college voor deze post een kostendekkendheid van slechts 10%? Het zal beter zijn voor het draagvlak als alle verschillende leges (ongeveer) even kostendekkend zijn.	Er is voor paragraaf 2.8 gekozen voor lage tarieven omdat anders bij deze relatief kleine activiteiten de leges hoger zijn dan de kosten van de activiteit. Daarnaast is de kans dat deze ‘kleine’ activiteiten zonder vergunning worden uitgevoerd kleiner.

181	Subsidieplafonds	VOTE	RP	151-152	Zijn de besluiten van 10 september (LUUXX, sociale cohesie) en de vrijval van € 150.000,- in de subsidieplafonds verwerkt?	De genoemde besluiten zijn in de subsidieplafonds verwerkt.
182	Grondaankopen bij voorkeursrecht	VOTE	RK	156	Op Lage Heide Zuid en Kromstraat-Mozaïek ligt een voorkeursrecht (p. 156), maar de begroting noemt geen budget voor aankopen. Hoe financiert u een aankoop als een eigenaar zijn grond aanbiedt, en hoe beslist de raad daarover?	In de raadsvoorstellen van 26 februari 2026 is opgenomen hoe mogelijke aankopen procedureel lopen. De financiële gevolgen treden op wanneer de met voorkeursrecht belaste gronden door de grondeigenaar aan de gemeente wordt aangeboden. Op dat moment neemt het college daarover een apart besluit en zal aan uw gemeenteraad een krediet met dekking voor de aankoop worden gevraagd.
183	Budgetoverheveling eerdere jaren	CDA	RP	157-166	Zijn er middelen uit 2025 of eerdere jaren die nog niet formeel zijn overgeheveld naar de begroting 2027? Zo ja, om welke activiteiten en bedragen gaat het en zijn deze middelen incidenteel of structureel?	In de begroting 2027 is geen sprake van overgehevelde budgetten uit 2025 of eerder. Conform artikel 7 van de financiële verordening komen alleen incidentele budgetten voor overheveling in aanmerking. Een voorstel voor budgetoverheveling 2026 – 2027 zal voor het einde dit jaar aan uw raad ter besluitvorming worden voorgelegd.
184	Vervolgfinanciering meerjarige projecten	CDA	RP	157–166 en 180–181	Zijn voor alle lopende meerjarige projecten en investeringen voldoende vervolg- en uitvoeringsbudgetten beschikbaar? Zo nee, bij welke projecten ontbreekt budget en wanneer vindt besluitvorming plaats?	Voor de opgenomen investeringen zoals deze in de begroting staan zijn voldoende middelen beschikbaar. Mocht er voor projecten gedurende de looptijd blijken dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn, wordt daar een voorstel voor gedaan in de P&C-stukken of een separaat raadsvoorstel.
185	Structurele begrotingspositie en risico's	CDA	RP	7–10 en 157–160	Welke ontwikkelingen veroorzaken het verwachte structurele tekort vanaf 2028 en welke maatregelen zijn nodig om de begroting op langere termijn houdbaar te houden? Hoe verhouden de algemene reserve en financiële risico's zich tot de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen zonder lastenverhogingen?	Het structurele tekort in 2028 heeft een aantal oorzaken, welke ook in de beeldvormende sessies, informatieavonden en in de BO bezuinigingen is gedeeld. Tekorten ontstaan door een korting op de algemene uitkering, stijgende kosten voor Jeugd en Wmo, hogere kosten voor investeringen en teruglopende inkomsten (zowel landelijk als lokaal). Het is niet realistisch om deze structurele tekorten op te vangen zonder lastenverhogingen, als compensatie van het Rijk uitblijft.
186	Algemene Reserve transparantie	H&G	RP	167, 169	In 2027 wordt €1,364 miljoen aan de Algemene Reserve onttrokken. Waarvoor wordt deze onttrekking ingezet en welke afweging heeft het college gemaakt tussen inzet van de Algemene Reserve, aanvullende bezuinigingen en verhoging van de lokale lasten?	Waarschijnlijk wordt hier pag. 186 bedoeld, de geraamde onttrekking in 2027 van 1.364 heeft betrekking op KTM2 (1,1) en omgevingswet (0,2). Het betreft hier dus geen onttrekking aan de AR om de begroting sluitend te maken.
187	Geprognotiseerde balans	VOTE	RP	183	De geprognosticeerde balans lijkt niet aan te sluiten op de rest van de begroting: - 'overige reserves' staan op € 36,8 mln. (1-1-2027) en stijgen naar € 43,6 mln., terwijl het reserveoverzicht aan bestemmings- en dekkingsreserves een dalende lijn laat zien; - de leningen stijgen met een vast bedrag van € 7 mln. per jaar, terwijl het financieringstekort (p. 136) vanaf 2028 op ruim € 13 mln. per jaar ligt; Wilt u deze verschillende verklaren?	Dat komt omdat onderdelen op deze niet aan elkaar te koppelen zijn. In deze beredenering is de stijging van het MVA niet meegenomen, wat leidt tot een hogere investeringslast, vorming van dekkingsreserve of groei van het eigen vermogen en het aantrekken van structurele financiële middelen. Het is dus niet mogelijk deze onderdelen op deze wijze met elkaar te vergelijken.

188	Algemene reserve	D66	RP	186	Wat vindt het college een na te streven grootte van de algemene reserve (in absolute euro's voor 2027-2030 en als % van de jaarlijkse lasten) en wat zijn hierbij uw overwegingen?	Het vaststellen van grenzen van reserves en voorzieningen is een bevoegdheid van uw raad. Het beleid wordt door uw raad vastgelegd in de notitie reserves en voorzieningen Op 25-9-2025 is de nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Uw raad heeft geen grens bepaald voor de omvang van de algemene reserve.
189	Algemene reserve	D66	RP	186	Beschouwt het college de gestegen (en te verwachten nog verder te stijgen) jeugdzorg- en WMO-kosten als een structurele last, of mag het ook als incidenteel beschouwd worden in de verwachting dat het rijk de gemeenten (die immers allemaal hetzelfde probleem hebben) hiervoor binnen een paar jaar zal compenseren?	De in de begroting verwerkte stijging jeugdzorg- en Wmo-kosten zijn structureel verwerkt. De nog te verwachten verdere stijging zal beoordeeld worden op het al dan niet structurele effect hiervan. Dit staat los van een mogelijke compensatie vanuit het Rijk.
190	bestemmingsreserve CMD	D66	RP	188	Waarom wordt structureel meer toegevoegd dan onttrokken? Kan deze reserve gezien de voorspelbare onttrekkingen niet op bijv. 2x de gemiddelde jaarlijkse onttrekking gehouden worden? (dus bijv. 20 kE)	De disciplines Beeldend & Theater zijn nog in opbouw. Omdat momenteel o.a. de verbouwing van de keramieklokalen nog niet kan worden gerealiseerd laat de inrichting van de ruimten op zich wachten. Daarnaast voorziet de reserve in het meerjarig onderhoud/vervanging van bijvoorbeeld de keramiek-ovens. Met name vervanging is een grote kostenpost waarvoor een toereikende reserve noodzakelijk is.
191	bestemmingsreserve beeldende kunst	D66	RP	188	Wat is de planning voor het omzetten van dit geld in kunst in onze openbare ruimte? Is het niet zonde dit geld nog ruim een decennium grotendeels ongebruikt te laten staan? (182 kE/ 15 kE/jr. = 13 jaar). En als de huidige werkwijze niet meer mag blijkens de toelichting, wat wil het college doen om wel te kunnen blijven investeren in kunst in de openbare ruimte?	Volgens de huidige regelgeving is de eerder gehanteerde werkwijze om 1% van de gerealiseerde grondverkoop te storten in de reserve. De onttrekking voor onderhoud ad. € 15.000 is wel toegestaan en wordt ook gehanteerd. Er is dus geen sprake van het ongebruikt laten van deze middelen. Bovendien zal uit de reserve worden geput ten behoeve van de realisatie van twee kunstwerken. Het college heeft het besluit genomen daartoe de weg vrij te maken. Na het doorlopen van het Omgevingstafel- en het vergunningentraject zullen de kunstwerken worden gerealiseerd. Voor investeren in kunstwerken is naast het resterende saldo van de genoemde reserve geen structureel budget opgenomen. Hiervoor zal in voorkomende gevallen incidentele dekking gezocht moeten worden.
192	bestemmingsreserve vervanging instrumenten CMD	D66	RP	189	Wat is het doelsaldo van deze reserve? (het is nu 10x de jaarlijkse onttrekking en dat lijkt me onnodig groot voor een voorspelbare uitgave)	De bestemmingsreserve instrumenten voorziet in de aanschaf, groot onderhoud en vervanging van instrumentarium. Het gaat hierbij vaak om aanzienlijke bedragen. In 2026 is een uitgave van 45K gedaan ten aanzien van de piano's en vleugels. Daarmee is de reserve aanzienlijk geslonken. Om meerjarig het instrumentarium op pijl te houden is het noodzakelijk een toereikende reserve op te (blijven) bouwen.
193	bestemmingsreserve vervanging bedrijfsmiddelen	D66	RP	190	Waarom zit er bijna een half miljoen in deze bestemmingsreserve vervanging bedrijfsmiddelen terwijl er jaarlijks maar 6 kE nodig is?	Het saldo van deze reserve is hoger dan de jaarlijkse onttrekking van € 6.000, omdat de afgelopen jaren bewust is gespaard voor toekomstige vervangingsinvesteringen. In verband met de voorziene integrale aanpak van de werklocaties is terughoudend omgegaan met vervangingen, waardoor middelen in de reserve zijn opgebouwd voor deze toekomstige uitgaven.

194	bestemmingsreserve mobiliteitsfonds	D66	RP	191	Zijn er plannen voor het uitgeven van de bestemmingsreserve mobiliteitsfonds?	Ja, een deel van de kosten voor verkeersveilige fietsroutes wordt gedekt met de bestemmingsreserve Mobiliteitsfonds. Verdere plannen worden nog geconcretiseerd.
195	dekkingsreserves	D66	RP	191	Voor een aantal dekkingsreserves is de omvang veel en veel groter dan de jaarlijkse onttrekking. Ze vervullen zo niet hun functie van het egaliseren van kosten over de jaren heen. Volgens ons zit er hier heel veel geld onnodig niks te doen (bijv. "reserve nulplusmaatregelen": het lijkt mij vreemd dat we voor een jaarlijkse dekking van 60 kE, 1,6 ME als reserve aanhouden. Ook bijvoorbeeld "BV 28c" en "BV 28d"). Welke dekkingsreserves zouden kunnen worden samengevoegd met de algemene reserve waarbij de kapitaallasten voortaan rechtstreeks in de exploitatie worden verantwoord? Wat zijn de overwegingen van het college om dit wel of juist niet te doen?	In 2025 is de Nota Reserves en Voorzieningen geactualiseerd. Hierin heeft uw raad besloten op deze wijze met de reserves om te gaan. Het college doet in deze geen voorstel om de reserves anders in te zetten, gezien de recente actualisatie van deze nota. Uiteraard is wel gekeken of de stortingen/onttrekkingen nog passend zijn. Het direct laten landen van kapitaalslasten in de exploitatie geniet gezien de financiële situatie zeker niet de voorkeur. Voor bestaande investeringen is dit tevens niet mogelijk. De analyse dat geld niks ligt te doen is onjuist, het is gezien de kengetallen noodzakelijk om een redelijk buffer aan te houden om voldoende solvabiliteit te behouden.
196	investeringen	D66	RP	199	We vinden het zeer goed dat het college sterk inzet op investeringen in o.a. de schoolgebouwen en het riool. Leiden de geplande investeringen tot grotere structurele kosten (en dus tekorten) op de exploitatie na 2030? Als ja, wat is het plan om die op te vangen?	De begroting 2027-2030 geeft enkel een financiële uitwerking voor de jaren 2027-2030. Hierin zijn alle kosten van investeringen die in de begroting staan opgenomen (in vorm van kapitaallasten). Na 2030 lopen deze kosten door in de toekomstige jaren. Dit hoeft niet (per se) te leiden tot grotere structurele kosten omdat kapitaallasten als geheel bezien moeten worden. Er zijn ten slotte ook investeringen die mogelijk aflopen. Er is geen concreet plan om de toekomstige kapitaallasten op te vangen. Dit moet in totaliteit van de begroting over toekomstige jaren worden bekeken. Inzet van dekkingsreserve is een optie om de kapitaallasten van toekomstige investeringen te dekken.
197	Toeristenbelasting	FVD	JD		In de eerdere *notitie uitwerking bezuining*[1] van agendapunt 2.1. van de raadsvergadering van 10 september jl. stond voor de invoering van toeristenbelasting een positief bedrag van structureel 45 duizend euro geraamd. Op welke inschatting op basis van opbrengsten en kosten uit het verleden en welke invulling daarvan is dit gebaseerd? De reeds verstrekte *schriftelijke aanvullende informatie n.a.v. de oordeelsvormende commissie*[2] behorende bij dit agendapunt gaat hier niet inhoudelijk op in. 1. Document Valkenswaard - Biljage 1 Notitie uitwerking bezuiniging - iBabs Publieksportaal 2. Document Valkenswaard - Aanvullende informatie n.a.v. de oordeelsvormende commissie - iBabs Publieksportaal	Het bedrag van € 45.000 betrof een grove inschatting van de mogelijke structurele netto-opbrengst van toeristenbelasting. De daadwerkelijke opbrengst kan hoger of lager uitvallen, afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt over onder andere de hoogte van het tarief, de wijze van heffen en de uitvoeringskosten. Het bedrag was daarmee geen uitgewerkt scenario of definitieve raming.

198	Toeristenbelasting	FVD	JD		Uit eerdere beantwoording[1] bij de raadsvergadering van 29 juni 2023 blijkt dat de opbrengsten per jaar van de toeristenbelasting in de periode van 2014 t/m 2016 waren: 2014 opbrengst € 75.740,50 (68.855 overnachtingen) 2015 opbrengst € 63.944,10 (58.131 overnachtingen) 2016 opbrengst € 63.096,00 (57.360 overnachtingen) Hoe komt het dat destijds het aantal overnachtingen afnamen? Hoeveel overnachtingen zijn er nu in Valkenswaard per jaar? Wat zou de toeristenbelasting met de toenmalige tarieven opleveren op basis van het huidige aantal overnachtingen? In hoeverre kunnen wij als raad de tarieven bijstellen zodat de opbrengsten hoger uitvallen? Zou u drie verschillende scenario's/ opties maken met onderstaande uiteenzetting, zodat wij hier eventueel alsnog een besluit over kunnen nemen? Kunt u per optie op zijn minst het volgende uiteenzetten: 1. De hoogte van de toeristenbelasting; 2. Het aantal overnachtingen per accommodatievorm 3. De jaarlijkse structurele opbrengen voor de gemeentebegroting; en 4. De maatschappelijke en economische effecten?	Uw raad heeft bij de behandeling van de notitie scenario's bezuinigingen besloten om geen toeristenbelasting in te voeren. Er zijn geen gegevens beschikbaar om de vragen over de periode 2014-2016 te beantwoorden. Om die reden zijn dus geen actuele berekeningen en scenario's voor de toeristenbelasting uitgewerkt. Mocht uw raad op dit besluit willen terugkomen, dan kunnen in een vervolgstap verschillende scenario's worden voorbereid.